TRST, sreda
9. septembra 1959
Leto XV. - Št. 214 (4368)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Ustanovljen pododbor štirih za Laos ki pa ga Sovjetska zveza ne priznava

Sovjetski delegat je glasoval proti, a zahodni delegati ne priznavajo v tem veta Skupina opazovalcev bo odšla še ta teden v Laos - Laoški minister za informacije o 700 severnovietnamskih vojakih, «ki pravzaprav niso vojaki» - Poziv Fan van Donga Nehruju, naj posreduje

NEW YORK, 8. — Varnostni svet je preteklo noč sprejel z desetimi glasovi proti enemu (SZ) resolucijo, ki so jo predložile ZDA, Francija in Velika Britanija, in je s tem sklenil ustanoviti pododbor štirih članov (Argentina, Italija, Japonska in Tunizija), ki bo imel nalogo zbrati informacije o položaju in poročati Varnostnemu svetu.

Prej so glasovali, ali naj glasovanje o resoluciji kot glasovanje v zvezi s postopkom ali ne. Svet je s 10 glasovi proti 1 (SZ) sprejel mnenje, da gre za vprašanje, ki pomeni, da mu torej temu ni mogoč veto. Sovjetski delegat Soboljev je protestiral proti temu in izjavil, da je glasovanje nezakonito in da je resolucija ničelna. Toda sovjetski nasprotni predlog ni bil od ostalih sprejet z veto.

Soboljev je izjavil, da «sklep Varnostnega sveta ogroža samo temelje tega sveta in s tem tudi temelje listine OZN. Vsi delegati so odgovarjali zlasti vprašanje postopka. Soboljev je poudaril, da Varnostni svet z izglasovanjem resolucije kršil izjavo iz Francisca in tudi postopek glasovanja v svetu sploh. Pripomnil je, da gre za nevaren precedent, ki bo imel hude posledice za vsa prihodnja dejanja Združenih narodov. Za SZ resolucija sploh ne obstaja ter je nezakonita in nikogar ne obvezuje.

Kasneje popoldne je imel ustanovljeni pododbor svojo sejo, ki je trajala poldrugo uro. Italijanski delegat Ortona, ki je bil predsednik Varnostnega sveta, je izjavil, da upa, da bodo še ta teden poslali svoje predstavnike v New Yorku, na pregledovanje dokumentov, ki so na razpolago. Ortona je na vprašanje časnikarjev izjavil, da je ta pododbor samo zbrati informacije, in ne bo imel nalogo izvesti preiskavo. Zato novi pododbor imenovali skupino, «ki bo iskala dejstva». Ortona je dodal, da je upal, da se predstavniki posameznih vlad hitro določijo in da bodo lahko takoj odšli v Laos. Laoška vlada je medtem poslala pododbor v Laos. Vanj so dobili skupno z novimi informacijami o položaju v Laosu.

Ortona je dalje izjavil, da je poročilo pododbora Varnostnemu svetu lahko pripravljeno v 15 dneh. Dalje je izjavil, da bo osebe, ki bodo v Laos, spremljalo osebje Sekretariata OZN.

Foreign Office je javil, da je novi britanski komisar v Laosu, gospod Robert Scott nujno odposlan v Vietniane, da na kraju samem pregleda položaj. Britanski bo posebno poročilo o tem poročilo Selwyn Lloydu. To poročilo je zahteval, ker želi Anglija na ženevski konferenci o Indokini sopredsedovati s SZ. O včerajšnjem sporu, ki ga je imel dr. Ortona s SZ, je izjavil minister Ormsby-Gore: Kakršen je prišla v Vietniane s ameriškimi letali prva pošiljka ameriškega orožja v okviru nedavno določene izredne pomoči laoški kraljevi vladi. Ta priskrbuje drugih sedem letal. Od jutri dalje bo vsak dan prispelo 7 letal z vojaško opremo. «Nova Kitajska» javlja danes list «Laodong», ki je glasilo političnega vodstva laoških upornikov «Pathet Lao-Haskats». List pravi, da je Pathet Lao «pripravljen na ženevskih sporazumov vprašanje Laosa na miren način s pogojem, da kraljevska vlada zatem, ko je pouarja zatem, da je rešitev političnega položaja v okviru notranja zadeva laotskega ljudstva, in zaključuje: «Zato silami Patet Laosa za edino sredstvo rešitev se rešitev tega vprašanja».

Pravkar v trenutku, ko je bil svet zaskrbljen zaradi položaja v Laosu, je nenadoma prišla vest, da je sedaj tam mirno. Nekaj ur pred sestankom Varnostnega sveta je minister za informacije laoške kraljeve vlade sporočil, da «od včerajšnjim ni opaziti nobenih vojaških operacij».

Doma je postalo jasno, da je mnogo pretiravalo v zvezi s položajem v Laosu, in minister za informacije laoške vlade Sisuk Campasak v nedeljo zjutraj na tiskovni konferenci priznal, da so zvezi z vestmi s fronte prevali. Sicer pa se opažajo znaki protislovja med izjavami ministra za informacije in njegovimi predstavniki ter izjavami zunanjega ministra. Slednji minister Kamfan Panya pripada namreč tako imenovani estranki mladih» v vladi in zahteva «močno vlado» proti komunističnemu vplivu ter se zavzema za vstop Laosa v SEATO. Ta skupina je v nasprotju z večino v vladi, ki je bolj zmerna in ki jo podpira ministrski predsednik Sananikone. Zunanji minister, ki je bil te dni v Bangkoku, je imel številne razgovore v krogih SEATO in je namenoma napihoval vesti o spopadih ter o vdorih vietnamskih čet na laoško ozemlje. Danes je zunanji minister prispel v Novi Delhi, kjer se je razgovarjal z Nehrujem. Nehru mu je svetoval zmernost in previdnost.

Se preden je prispel v Novi Delhi, je laoški zunanji minister v Bangkoku ponovil, da nosi v OZN primerne dokaze o komunističnem napadu». Njegov namestnik v laoški prestolnici Sisuk Naćmakasak pa je davi na tiskovni konferenci izjavil, da so laoške čete zapustile vas Sam Neua jugovzhodno od istoimenskega mesta, zato da se izognejo obkolitvi upornikov, ki napredujejo s treh strani. Dodal je, da so na severnem področju Laosa premiki «komunističnih čet», ki bi utegnili pomeniti uvod za napad na prestolnico pokrajine Sam Neua. Namestnik je dalje izjavil, da so trije bataljoni severnovietnamskih čet napadli v dneh od 1. do 4. septembra Pakban, Nuongkua in Ganganasa, ter je dodal, da sta se dva bataljona umaknila zatem proti severnovietnamski meji ter pustila tretji bataljon, da nadaljuje bitko. Vztrajal je pri trditvah, da je bataljon prišel iz Severnega Vietnama, dodal pa je, da so med «sovražnimi četami tudi člani Patet Laosa in skupine pripadnikov tailandskih plemen». Vesti o bojih so prišle tudi iz pokrajine Luang Prabang, kjer je kraljeva prestolnica.

Sisuk je nato trdil, da se je večina «severnovietnamskih čet, ki so sodelovale pri ofenzivi 30. avgusta proti Sam Neua, umaknila proti mejam Severnega Vietnama in da so morda že prišle na svoje ozemlje čez mejo.

Minister za informacije Campasak, ki je govoril na tiskovni konferenci, pa je trdil, da je na področju Sam Teu okoli 700 severnovietnamskih vojakov in okoli 80 mož Patet Laosa. «Vendar pa, je pripomnil, ni bilo mogoče dokončno potrditi njih navzočnosti. Gre za iste vojake, ki so zasedli pet postojank ob reki Ma na severnem področju Sam Neua v bližini severnovietnamske meje. Proti postojanki Sam Teu koraka 150 vojakov Patet Laosa. Campasak je dodal, da ni izključeno, da je v teku manever za obkolitev Sam Neua.

Na vztrajna vprašanja v zvezi s trditvijo o navzočnosti 700 vojakov Severnega Vietnama in 80 vojakov Patet Laosa na jugovzhodnem področju Sam Neua, pa je minister Campasak precej umaknil prejšnje izjave in dodal, da gre dejansko bolj za gorsko prebivalstvo, ki pripada prebivalstvu, razdeljenemu na eni in drugi strani meje, kakor pa za prave vietnamske enote. Dalje je minister izjavil, da so nekateri bataljoni večkrat napadli nekatere obmejne postojanke 200 kilometrov severno od Luang Prabanga in da so se nato umaknili čez mejo.

Predstavnik Severnega Vietnama pa je zanikal trditve vrhovnega poveljnika laoške kraljeve vojske, češ da v pokrajini Fong Sali delujejo trije vietnamski bataljoni in en mešan tailandsko-vietnamski bataljon.

Severnovietnamski zunanji minister Fan Van Dong je poslal Nehruju brzojavko, s katero protestira proti obtožbam laoške vlade in proti sklepu te vlade, da se obrne na OZN. Fan Van Dong poziva Nehruja, naj posreduje, da se sprejmejo «nujni ukrepi» za obnovitev delovanja mednarodne komisije za Laos, za izvajanje ženevskih sporazumov ter za vzpostavitev miru v Laosu in v vsej Jugovzhodni Aziji.

—«»—

Izjava Kearnsa na zagrebškem velesejmu

ZAGREB, 8. — Državni podtajnik v ameriškem ministrstvu za gospodarstvo Henry Kearns, ki se je udeležil otvoritve zagrebškega velesejma, je danes na tiskovni konferenci izjavil, da je napravil nanj velik vtis razvoj jugoslovanskega gospodarstva, ki je bil dosežen po njegovem obisku v Jugoslaviji v preteklem letu. Podtajnik Kearns je izjavil, da obstajajo na ameriškem tržišču zelo ugodni pogoji za plasiranje jugoslovanskih proizvodov in obstajajo tudi vse možnosti, da postane Jugoslavija v kratkem važen poslovni partner v trgovskem sodelovanju z ZDA. Omenil je tudi veliko zanimanje ameriških turistov za Jugoslavijo, ki ima po njegovih besedah vse možnosti, da zadovolji zahteve turistov v pogledu nameščanja in ostalega komforta.

—«»—

CASABLANCA, 8. — Svet Arabske lige je zaključil danes svoje delo. Sklenili so, da bo novo zasedanje januarja prihodnjega leta v Kairu.

Ob zaključku zasedanja niso objavili nobenega uradnega poročila. Svet je odobril resolucije, ki jih je predložil politični odbor.

Zakaj se Segni in Pella tako odmikata poročanju o svojem obisku v Parizu?

Segni noče sklicati vlade, ne mara sestanka komisije za zunanje zadeve v poslanski zbornici, kjer bi bilo treba poročati o vladni zunanji politiki, prav tako pa še ni poročal predsedniku republike - Poseg karabinjerjev v KD proti fanfanijevcem? - Za večjo enotnost PSI

(Od našega dopisnika)

RIM, 8. — Ministrski predsednik Segni še ni sklical vlade na sejo, kot se je pričakovalo, in tudi še ni imel razgovora s predsednikom republike, kar vse postaja dokaj čudno.

Predstavnik ministrskega predsedstva je sporočil, da Segni pravzaprav ni imel namena, da bi sklical sejo vlade pred svojim povratkom iz Turčije. V čem naj bi bila tolikšna ovira za sejo vlade, si ni mogoče misliti, razen z razlago, da se Segni kolikor mogoče izogiba poročanju pred komisijo za zunanje zadeve v poslanski zbornici o mednarodnem položaju Italije v sedanjem trenutku. Gre namreč za to, da stojita tako Segni kot Pella na stališču, da bi prej poročala vladi kot pa omenjeni komisiji. Z odlašanjem seje vlade se torej avtomatično odlaša tudi poročanje pred omenjeno komisijo. Sestanka te komisije torej najbrž ne bo pred koncem tekočega meseca. Pred časom je Scelba kot predsednik omenjene komisije že zavrnil Togliattijevo zahtevo, da se komisija sestane, z izgovorom, da ni časa. Sedaj bo verjetno ponovil isti izgovor; vsekakor pa se namerava jutri pogovoriti z zunanjim ministrom Pello, ki je danes v družbi belgijskega zunanjega ministra odšel na izlet v Palestrino.

Precej čudno je tudi, da Segni še zdaj ni našel časa za poročanje predsedniku republike o svojem obisku v Parizu, dasi se mu je n. pr. zdelo nujno potrebno, da se udeleži evharističnega kongresa v Cataniji. Vse to lahko samo potrjuje, da med Quirinalom in vlado ni popolnega soglasja glede zunanje politike.

V notranji politiki ne manjka mnenj in komentarjev o predkongresnem razvoju v KD. Vedno bolj prevladuje mnenje, da s ponovnim zedinjenem struje «demokratične iniciative» ne bo nič. Tajnik stranke Moro, ki je pri vprašanju struje «demokratične iniciative» prizadet, bo imel govor, v katerem bo podal potrebna pojasnila, v soboto 12. t. m. v Trstu, kjer bo uradno pričel predkongresno kampanjo.

Jutrišnja «Giustizia» bo objavila presenetljivo vest, za katero, vsaj za sedaj, ne kaže drugega kot prepustiti odgovornost omenjenemu listu. Po tej vesti namreč obiskujejo karabinjerski maršali demokristjanske federacije, ki pripravljajo pokrajinske kongrese, ter na zelo diskreten način opozarjajo, naj se federacije ne puste vplivati po fanfanijevcih. Če je v tej vesti kaj resničnega — in odkritja še nekaterih listov o nekih podobnih zadevah bi lahko to vest potrjevala — potem stojimo pred dokaj žalostno realnostjo.

V PSI se vedno bolj pojavlja tendenca za ugladitev notranjih razprtij ter za sestavo vodstva, v katerem bi bile zastopane vse struje. O tem mora odločati glavni odbor stranke, ki bo v kratkem sklican. Po pismih, ki so jih pisali listu «Avanti» Lombardi, Basso in Vecchietti, je danes v Montecitoriu Santi izjavil, da kažejo ta pisma duševno razpoloženje stranke, ki hoče spričo notranjega in mednarodnega položaja doseči enotnost kot potreben pogoj za učinkovito politično delo. Tudi Paresce je v imenu bivših pripadnikov MUIS, ki so stopili v PSI, napisal za «Avanti» pismo, v katerem je poudarjal, da so tudi bivši «muisovci» za enotnost stranke. Napisal je nadalje, da «ne nameravajo shraniti svojih možganov v silos te ali one struje, temveč da hočejo prispevati za enotno socialistično politiko, ki bo marksistično sodobna».

V PDI se nadaljujejo sestanki komisije za program, ki bo predložen glavnemu odboru stranke, medtem ko Lauro v nekem intervjuju odgovarja Covelliju ter polemizira z njegovim centrističnim stališčem. Lauro se zavzema za nadaljevanje sodelovanja s Segnijevo vlado po sedanji formuli.

Socialdemokrat Orlandini je danes zanikal možnost, da bi PSDI pristala na koalicijo, v kateri bi bili tudi ljudje iz PDI.

A. P.

Sovjetska oprema za asuanski jez

Vrednost opreme za prvi del jezu znaša šest in pol milijarde lir - SZ bo poslala v kratkem v Egipt tudi 84 strokovnjakov

KAIRO, 8. — Egipt in SZ sta danes podpisala sporazum o dobavi opreme, ki je potrebna za zgraditev prvega dela velikega jezu pri Assuanu. Po godba določa, da se bo izročanje opreme pričelo oktobra ali novembra. Moskovski radio je tudi sporočil, da bo SZ v kratkem poslala v Egipt 84 strokovnjakov.

Sporazum s SZ je z egiptovske strani podpisal Mousa Arafa, minister za javna dela v ZAR, s sovjetske strani pa Anatolij Gromov, svetnik za gospodarske zadeve pri sovjetskem veleposlaništvu. Domneva se, da se bodo dela pričela v decembru in da jih bo otvoril predsednik Naser.

Po podpisu sporazuma je Arafa izjavil, da je vrednost opreme, ki jo bo SZ dobavila za asuanski jez, 3.600.000 egiptovskih šterlingov (okrog šest in pol milijarde lir). Ko bodo iz Moskve prejeli dokončni načrt asuanskega jezu, bodo lahko v SZ nabavili še dodatno opremo. Ostali del opreme, potreben za prvi del jezu, bodo lahko napravili kar v Egiptu, je dejal Arafa, ki je obenem povedal, da bo ta del opreme vreden okrog 4 in pol milijarde lir.

Arafa in Gromov sta si čestitala za vzdušje sodelovanja, ki je trajalo ves čas pogajanj za zgraditev prvega dela jezu, ter izrazila željo, da bi tak duh vladal vse do zaključka del.

—«»—

Gozdni požari v Franciji

PARIZ, 8. — Francoski tisk namiguje, da so ogromen požar, ki je uničil znameniti gozd pri Fontainebleau in ki ga niso še do kraja pogasili, verjetno povzročili člani alžirske osvobodilne fronte in da gre torej za podoben politično atentat kakor avgusta 1958.

Strokovnjaki so namreč ugotovili, da se je požar z več strani naglo razširil. Poleg tega so opazili gost črn dim, kakršen nastaja, ko gori tekoče gorivo. Ko so gasilci preteklo noč gasili na nekaterih krajih, so na drugih krajih nastali novi požari. Državni pravdnik v Fontainebleau je zaradi tega podpisal ovadbo proti «neznancem».

Uničenih je bilo okoli 300 hektarov gozda; škoda znaša okoli sto milijonov frankov.

Od 1. 9. manjka 60 indijskih študentov

KALKUTA, 8. — Okrog 200 tisoč študentov iz Kalkute in okrožij Zahodne Bengalije je danes opravilo dveminutni molk na čast žrtev zadnjih nemirov. Po vesteh študentovskih organizacij manjka od 1. septembra, ko so se pričeli nemiri, 60 študentov. Koordinacijski odbor, ki je bil pred kratkim ustanovljen, pa pripravlja nov «upor» proti policiji, ki je streljala na demonstrante. Odbor odkrito sodeluje s pripadniki «odpora proti povišanju cen in lakote», med katerimi imajo vodilno besedo komunisti.

Iz Howraha, industrijskega predmestja Kalkute, ne javljajo o nobenem novem incidentu; vojaške čete so se umaknile ter prepustile skrb za ohranitev reda policiji.

—«»—

Kanelopulos pri Titu

BEOGRAD, 8. — Maršal Tito je sprejel podpredsednika grške vlade Panajotisa Kanelopulosa in ministra trgovine Leonidasa Dertilisa, ki sta danes dopoldne pripotovala iz Beograda na Brione. Podpredsednik vlade Kanelopulos ter minister Dertilis sta bila potem pri predsedniku republike gosta na kosilu. Zvečer sta grška državnika s svojim spremstvom odpotovala z Brionov v Postojno, kjer sta si ogledala Postojnsko jamo.

—«»—

Kulturno sodelovanje med FLRJ in Norveško

BEOGRAD, 8. — Včeraj so v Oslu podpisali program kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Norveško za dobo od septembra 1959 do 31. decembra 1960. Program določa izmenjavo visokošolcev, umetnikov ter kulturnih in znanstvenih delavcev. V Oslu bodo letos organizirali teden jugoslovanskega filma. Predvideva pa se tudi izmenjava materiala na področju prosvete.

Downing Street je objavil datum volitev v Veliki Britaniji

Angleži bodo 8. oktobra volili nove parlamentarne predstavnike

Tako konservativci kot laburisti so optimistično razpoloženi, dasi se javno mnenje nagiba močno v korist prvih - Tudi Churchill med konservativnimi kandidati Učvrstitev položaja na borzi

LONDON, 8. — Na Downing Streetu so danes uradno objavili, da bodo parlamentarne volitve v Veliki Britaniji 8. oktobra. Parlament bo razpuščen 18. septembra, nov parlament pa bo otvorjen 27. oktobra.

Ko je sporočil datum novih volitev, je Mac Millan dejal: «Parlament, ki je bil izvoljen maja 1955, je že v petem letu svojega trajanja, zaradi tega morajo biti razpisane volitve letos jeseni ali v začetku prihodnjega leta. S stališča notranjih zadev ni vzroka, da bi te volitve ne bile v jeseni. Toda datum volitev mora upoštevati tudi mednarodni položaj. Čakajo nas važna mednarodna pogajanja. Jasno je, da mora imeti ljudstvo priložnost, da odloči, brž ko bo praktično mogoče, katere osebnosti ga morajo predstavljati v teh pogajanjih.»

Popoldne ob treh je bil datum volitev sporočen vodji opozicije Hughu Gaitskellu, ki se sedaj nahaja v Moskvi. Obvestili so ga po telefonu po naročilu Mac Millana. Včeraj je bil vodja opozicije z Mac Millanovo brzojavko obveščen o nameri ministrskega predsednika, da danes objavi datum volitev.

Mac Millan se bo danes zvečer ali jutri zjutraj vrnil v svojo poletno rezidenco Chequers, kjer bo ostal do konca tedna.

Sporočilo, da bodo čez mesec dni volitve, pomeni konec negotovosti, ki je v zadnjih mesecih težila politično življenje ter vplivala na delo vlade v notranji in zunanji politiki, na odnose med strankami, na stališče tiska in tudi na gospodarsko dejavnost. Medtem ko bodo v Westminstru 18. septembra formalnosti z razpustom obeh zbornic, bo volilna kampanja že v polnem razvoju.

Po uradnih izjavah sta obedve stranki popolnoma prepričani o ugodnem izidu volitev. V resnici je sedaj prvič po vojni, da tako ankete o javnem mnenju ter mnenje izvedencev soglašajo v predvidevanju zmage vladne stranke. Dvig delnic na borzi v trenutku, ko je postalo gotovo, da bodo najavljene volitve, priča, da je tudi City prepričana o povratku Mac Millana na Downing Street. Vsi tisti, ki so v preteklih tednih računali s padcem cen zaradi negotovosti glede datuma volitev, so danes takoj hiteli zopet kupovati prodane delnice, računajoč na dvig, ki bi gotovo sledil zmagi konservativcev. Največ povpraševanja je bilo za delnice jekla. Te bi se namreč najbolj dvignile v primeru poraza laburistične stranke in njene politike nacionalizacije.

Prav danes dopoldne se je pojavila zadnja anketa Gallupa o popularnosti strank. Na vprašanje «za koga bi volili, če bi bile volitve jutri», je 41,5 odstotka vprašanjih odgovorilo v korist konservativcev, 36 odstotkov v korist laburistov, 8 odstotkov v korist liberalcev, ostali pa so bili neodločeni. Pred 4 meseci je znašala razlika med konservativci in laburisti komaj 1 odstotek.

Toda v preteklosti so že večkrat dejanja demantirala prerokovanja. Prvič v angleški zgodovini bo nastopil element, ki lahko nepričakovano vpliva na izid volitev. Gre namreč za široko uporabo televizije v volilni kampanji. Sedaj je na angleškem 9 milijonov televizijskih aparatov, medtem ko jih je bilo ob zadnjih volitvah leta 1955 šele 4 milijone. Važen bo televizijski dvoboj med glavnimi predstavniki obeh strank, ki se bo pred televizijskimi aparati ponovil desetkrat. Vprašanje je namreč, kdo bo znal bolje uporabiti to moderno sredstvo, ki je lahko zelo učinkovito, lahko pa tudi dokaj kočljivo. Dejstvo je namreč, da so gledalci televizije najmanj navdušeni za politične oddaje in lahko bi se celo zgodilo, da bi take oddaje vplivale negativno, to se pravi, da bi volivci celo v manjšem številu prišli na volitve.

Ob objavi datuma volitev je James Griffith, eden izmed voditeljev laburistične stranke, izjavil: «Mi smo pripravljeni. Nastopili bomo volilno kampanjo z gotovostjo v zmago. Naše geslo je: Vsi skupaj k zmagi!» Tudi gospa Barbara Castle, predsednica laburistične stranke, je izjavila: «Mi gremo proti zmagi.»

Tudi liberalna stranka je prepričana, da bo nekoliko pomnožila svoje glasove in sedeže v parlamentu. Komunistična stranka namerava predložiti 17 ali 18 kandidatov.

Konservativna stranka je danes zvečer določila, da bo tudi Winston Churchill, ki ima sedaj 84 let, med strankinimi kandidati za prihodnje volitve. Churchill je bil prvič izvoljen v poslansko zbornico leta 1900 ter je predstavljal okrožje Woodford v Essexu, odkar je bilo to okrožje ustanovljeno.

—«»—

Še vedno kriza prehrane v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 8. — Brazilska kriza v prehrani se zaostruje in lahko pride do nemirov, če vlada ne bo pravočasno ukrenila, kar je potrebno, da se vrne normalni položaj v prehrani. Rio de Janeiro je še vedno brez mesa. Mesnice so že mesec dni zaprte in gospodinje skušajo nadomestiti meso s tem, da kupujejo ribe, jajca, suho mesnino in kokoši, katerih cene pa se dvigajo od dneva do dneva.

Doslej vsi ukrepi vlade proti odporu proizvajalcev in grosistov niso nič pomagali. Racioniranje mesa, zaplemba količin mesa v hladilnikih ter razdelitev malenkostne količine 20 ton na dan v prodajalnah zadrug ni zadostovalo za zmanjšanje pomanjkanja mesa med prebivalstvom Rio de Janeira, ki v normalnih razmerah porabi dnevno okrog 400 ton mesa. Večkrat so morali v zadnjih dneh nastopiti tudi policijski oddelki zaradi nemirov, ki so nastali v prodajalnah, kjer so ljudje postali naveličani zaradi večurnega čakanja, ki je bilo večkrat celo zaman, ker je določena količina pošla. Zaradi poslabšanega položaja so sprostili cene mesa, ki se je kljub zapori mesnic čudežno pojavilo v restavracijah, toda po zelo visoki ceni.

Listi javljajo, da bo 3. oktobra splošna stavka delavcev v industriji.

—«»—

Na Reki in v Opatiji konferenca mednarodnega pomorskega odbora

REKA, 8. — Na Reki in v Opatiji bo od 20. do 27. septembra 24. konferenca Mednarodnega pomorskega odbora; udeležbo je prijavilo 160 delegatov iz 20 držav Evrope, Azije in Amerike. Na konferenci bodo razpravljali o uporabi atomske energije v pomorstvu.

—«»—

Fidel Castro pojde v Rim?

HAVANA, 8. — Vladni predstavnik je izjavil, da je mogoče, da se bo predsednik kubanske vlade Fidel Castro udeležil sestankov FAO v Rimu, ki bodo konec oktobra. Dodal pa je, da mu ni še nič znanega o dokončnih načrtih glede tega.

Predstavnik je dalje izjavil, da bi se Castro rad udeležil osebno teh sestankov, ker so na dnevnem redu vprašanja agrarne reforme v raznih državah. Kakor je znano, so pred 4 meseci izdali na Kubi zakon o agrarni reformi in Castro se osebno zanima za izvajanje reforme.

—«»—

Mednarodni kongres za sociologijo

MILAN, 8. — Danes se je v kongresni dvorani začel četrti mednarodni kongres za sociologijo. Ob otvoritvi je govoril senator Bo. Navzoči so bili tudi predstavniki OZN in UNESCO, predstavniki mednarodnega urada za delo in številni delegati iz vseh krajev sveta.

Po pozdravnih besedah, ki jih je izrekel senator Bo, je govoril Vittorino Veronese kot ravnatelj UNESCO in je v imenu te organizacije pozdravil kongres.

Govoril je zatem načelnik organizacije OZN za socialne zadeve Graham, ki je pozdravil kongresiste. Poudaril je, da prisostvuje kongresu kot opazovalec. «Zanima nas,» je izjavil govornik, «študirati razvoj, spremembe in socialni razvoj zlasti v nerazvitih ali malo razvitih deželah, zato da bomo nato laže proučevali sredstva za pomoč.» Sporočil je, da bo v ta namen odšla v prihodnjih tednih v Azijo in na Daljni vzhod posebna komisija, ki bo s sodelovanjem organizacije UNESCO proučila tamkajšnji položaj. Omenil je tudi pozornost, s katero ta organizacija proučuje vprašanja kmetijskih področij, in je napovedal, da je posebna komisija strokovnjakov dobila nalogo pripraviti publikacijo o statistiki in socialnem načrtovanju.

Govorili so še nekateri italijanski profesorji, sodniki ter rektorji nekaterih univerz.

—«»—

General Grivas «najboljši človek»

ATENE, 8. — Nova politična grupacija «Demokratično gibanje za narodno vstajenje», ki se poteguje za oblast gen. Grivasa, bo za svoj program izvedla ljudski referendum. Ta program poudarja med drugim, da «se mora vlada Grčije izročiti v roke najboljšega človeka, v katerega je položeno upanje ljudstva».

V Atene je prispel na pogovor z Grivasom Fotis Papahotis, bivši član centralnega odbora EDMA, gibanja, ki je nasledilo tajno gibanje EOKA. Papahotis je podal ostavko na svoj položaj v glavnem odboru zaradi nesoglasij z nadškofom Makariosom.

—«»—

V N. Yorku razpravljajo o zločinstvu mladoletnikov

NEW YORK, 8. — Oblasti v New Yorku se ukvarjajo z vprašanjem, kako ustaviti zločinstvo mladoletnikov. Včeraj je policija aretirala 45 mladeničev, od 1. septembra pa jih je bilo aretiranih 280. Guverner Rockefeller ter župan Wagner se bosta danes sestala ter bosta razpravljala o tem problemu. Med drugim se bo pretresal tudi predlog, po katerem naj bi bili starši po zakonu odgovorni za obnašanje svojih otrok.

Debré izključuje politična pogajanja z Alžirci in pričakuje večjo podporo od zahodnih zaveznikov

Pogajanja med ministri v zvezi z novim proračunom - Alžirci sestrelili francoski helikopter Od 30. avgusta do 4. sept. je padlo 224 francoskih vojakov

PARIZ, 8. — Francoski ministrski predsednik Debre je danes na skupni seji komisije za zunanje zadeve in za obrambo v skupščini izjavil, da po njegovem mnenju zavezniki sedaj bolje razumejo položaj Francije v Alžiriji.

V krogih blizu omenjenih komisij izjavljajo, da Debre ni mnenja, da bo novo glasovanje o Alžiriji v OZN imelo podobne rezultate kakor lansko leto, ko je bila resolucija proti francoski politiki zavrnjena samo z enim glasom in ko so se ZDA vzdržale. Dalje pravijo, da je Debre pripomnil, da sploh ni govora o političnih pogajanjih z Alžirci ter da ne bo nobene «internacionalizacije» alžirskega vprašanja, ker da gre za francosko zadevo. Debre je dalje dejal, da ne more biti govora o ustanovitvi alžirske države.

Kar se tiče učinkov francoskih jedrskih poskusov v Sahari, je Debre izjavil, da so odredili vse potrebne previdnostne ukrepe.

Debre je mnenja, da je položaj Francije v Tuniziji boljši kakor v Maroku, ker se je predsednik Burgiba postavil na stran Zahoda, medtem ko se v Maroku čuti «filokomunistična demagogija».

Kar se tiče skladišč jedrskega orožja in raketnega orožja na francoskem ozemlju, je Debre izjavil, da se pogajanja z ZDA nadaljujejo in da prevladuje vtis, da se je napredovalo.

Danes popoldne je skupina 60 «alžirskih» poslancev objavila izjavo, v kateri pravijo, da je edina «liberalna» rešitev, «vredna Francije», v tem, da Alžirija ostane «sestavni in neodtujljivi» del Francije.

V Kairu je predstavnik alžirske osvobodilne fronte izjavil, da je francoski general Jarrot, ki je bil vojaški poveljnik in civilni guverner na področju Tiaret v srednje-zahodni Alžiriji, ubit, ko so Alžirci sestrelili helikopter, v katerem se je vozil. Francoska vojska je danes javila samo, da je Jarrot zgubil življenje «pri incidentu, ki se je dogodil njegovemu helikopterju».

Alžirski predstavnik je dalje izjavil, da so alžirski borci od 30. avgusta do 4 septembra ubili 224 francoskih vojakov, ranili pa 184.

Debre je začel danes težavna posredovanja s posameznimi ministrstvi v zvezi s proračunskimi izdatki v prihodnjem letu. Sprejel je zaporedoma ministre za pošto, za kmetijstvo, za javna dela in za Saharo. Prejšnje dni se je posvetoval z rezidentom v Alžiriji Delouvrierom.

Med današnjimi razgovori ni bil sprejet noben dokončen sklep. Gospodarski in socialni položaj v Franciji je vedno težavnejši. Cene se višajo, v industrijski proizvodnji pa se čuti zastoj, ali pa le zelo polagoma napreduje.

Finančni minister Pinay je postavil kot pogoj, da ostane v vladi, naj v proračunu za prihodnje leto primanjkljaj ostane omejen na 600 milijard. Po dolgi vrsti pogajanj in posvetovanj med posameznimi ministri se spor vrti sedaj okoli 120 milijard. Zdi se, da je Pinay pripravljen sprejeti polovico tega zneska. Ostane pa še okoli 60 milijard, ki jih bo težko dobiti s črtanjem raznovrstnih izdatkov. Sedaj je treba določiti, kje naj ta znesek odščipnejo: ali vojski ali pa ministrstvu za šolstvo ali pa drugje. Prav zaradi tega se je danes začela nova vrsta pogajanj in posvetovanj, o katerih bodo poročali na seji ministrskega sveta pred 20. septembrom.

Če se zaradi sestava narodne skupščine dajo težave v zvezi s proračunom ne preveč težko premagati, je vse drugače, kar se tiče gospodarskega in socialnega položaja v bližnji prihodnosti. Opazovalci so mnenja, da ta položaj ne bo preveč rožnat. Tudi če se proizvodnja ne bo zmanjšala, bo vsekakor malenkostno napredovala. Na nekaterih industrijskih sektorjih se predvideva zastoj, tako na primer kar se tiče oblačilne in lesne industrije, rudnikov in industrije pohištva.

Toda jasno je, da, dokler se nadaljuje vojna v Alžiriji, ne bo mogoče ustaliti francoskega gospodarstva. Prav zaradi tega je pričakovanje gospodarskih krogov za napovedano izjavo de Gaulla glede Alžirije prav tako veliko kakor pričakovanje političnih krogov.

Današnji «France Soir» piše, da bo general de Gaulle verjetno odpotoval v ZDA 15. maja prihodnjega leta. List pravi, da je de Gaulle sporočil Eisenhowerju, da bo obiskal ZDA «čim prej». Zato je treba sklepati, da bo potoval v ZDA takoj po obisku v Veliki Britaniji, ki je bil še prej določen. Ker pa mora de Gaulle za obisk v Angliji čakati, da kraljica Elizabeta rodi, je malo verjetno, da bo lahko odpotoval v ZDA pred majem prihodnjega leta.

V Toursu je bila danes peta splošna skupščina «mednarodnega» združenja za atlantsko zavezništvo. Na skupščini so sprejeli resolucijo v skladu z že znano zahodno politiko, da je potrebno «ščititi se pred širjenjem komunističnega imperializma na vseh kontinentih».

Na večerji, ki je bila nocoj v občinski palači v Toursu, je predsednik francoske vlade Debre izjavil, da atlantsko zavezništvo ne sme biti organizirano samo proti «neposredni grožnji, ki prihaja od Vzhoda, pač pa tudi v zvezi z nevarnostjo, ki prihaja od drugih smeri».

Poudaril je, da je do sedaj prevladala ideja, da je atlantsko zavezništvo regionalni vojaški pakt. Pripomnil je, da je po njegovem mnenju deset let obstoja atlantskega pakta dokazalo nezadostnost take zamisli. «Dokler je grožnja živa in nujna, je dodal govornik, je koalicija stvarnost v očeh vseh. Če pa pride do popustitve napetosti, privede do čuta nezanimanja za skupno prihodnost v korist takojšnje oddahnitve.»

Ko je govoril o «nevarnosti, ki prihaja od drugod, razen od Vzhoda», je Debre izjavil: «Mi v Franciji smo tako v dobrem kakor v slabem položaju, da o tem govorimo. Že nekaj let čutimo veter sektaštva, terorizma, rasizma, ki prihaja z Daljnega vzhoda in ki skozi Perzijski zaliv vpliva na Srednji vzhod. Ta tok je okrepljen s prevratom, ki poživlja svet. Če je Severna Afrika poplavljena, če postaja Sredozemlje negotovo morje, kakor je bilo v različnih razdobjih, sta Evropa in Zahod ogrožena s tem v enaki meri kakor neposredno od Vzhoda.»

S tem v zvezi je Debre poudaril, da primerjanje med Vzhodom in Zahodom ni samo vojaškega značaja, pač pa gre tudi za gospodarsko, socialno, intelektualno in moralno tekmovanje.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 24,4, najnižja 15,9, ob 17. uri 22,6, zračni tlak 1021,2 stanoviten, veter vzhodnik severovzhodnik 22 km, vlaga 43 odst., nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,4.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 9. septembra Peter
Sonce vzide ob 5.34 in zatone ob 18.30. Dolžina dneva 12.56. Luna vzide ob 12.46 in zatone ob 22.[illegible]
Jutri, ČETRTEK, 10. septembra Nikita

Pred začetkom novega šolskega leta

Slovenski otrok v slovensko šolo!

Zakaj ravnatelji slovenskih osnovnih šol ne pozivajo starše, naj vpišejo svoje otroke v slovensko šolo, kot to delajo njihovi italijanski kolegi za italijansko šolo?

Novo šolsko leto je pred nami. Pričenjajo se vpisi v šole. V teh dneh bodo dobivali vsi starši otrok, ki so dopolnili šesto leto in tako postali šoloobvezni, posebne pozive, ki jih razpošiljajo didaktični ravnatelji; da smo točnejši: italijanski didaktični ravnatelji. Ti seveda pozivajo vse starše, tudi slovenske, naj vpišejo svoje otroke v italijansko šolo. V besedilu dopisnice se sklicujejo na zakonito šoloobveznost; nikjer pa ni omenjeno, da imajo slovenski starši možnost, da izpolnijo to svojo dolžnost, tudi če vpišejo svojega otroka v slovensko šolo.

Mislimo, da je skrajni čas, da store slovenski didaktični ravnatelji, ki imajo za to vso možnost in bolj zakonito osnovo, prav tako kot njihovi italijanski kolegi. Menimo, da ni prav nobenega razloga, da bi tega ne storili, in sicer pozvali slovenske starše šoloobveznih otrok, naj vpišejo svoje otroke v šolo.

Popolnoma jasno je in logično, da didaktični ravnatelji slovenskih šol imajo isto pravico kot njihovi italijanski kolegi. Če italijanski didaktični ravnatelj pošilja pozivnice staršem za vpis otrok v osnovno šolo, tedaj to prav tako lahko stori tudi slovenski didaktični ravnatelj. Zadeva je jasna. Temu sledi tudi odgovornost.

Pri vpisovanju otrok v šolo pa imajo veliko odgovornost tudi sami starši, ki pri tem odločajo o življenjskem vprašanju svojega otroka. To poudarjamo že več let pred začetkom vsakega šolskega leta. Vsako slepomišenje je vse obsodbe vredno. Tu nima in ne sme imeti opravka nobena ovira ali predsodek, politično prepričanje ali pripadnost tej ali oni stranki.

Moralna in narodna dolžnost slovenskih staršev je, da vpišejo svojega otroka v slovensko šolo. Pa ne samo narodna dolžnost narekuje to, tudi ljubezen do svojega otroka mora prepričati starše, da ga vpišejo v slovensko šolo, da se bo učil in vzgajal v svojem materinem jeziku. Pri tem velja tudi star pregovor, da človek toliko velja, kolikor jezikov zna. Dejstvo je, da slovenski otrok, ki ne obiskuje slovenske šole, pozabi svoj materin jezik in se drugega jezika teže uči. Če pa obiskuje slovensko šolo, se nauči dobro svoj materin jezik in druge jezike, kar mu bo vedno v življenju koristilo.

Nobeno opravičilo staršev glede nadaljnje usode svojega otroka, njegove zaposlitve, ko bo dokončal šolo itd., ne more držati. Dejstvo je, da na pr. razna podjetja in delodajalci iščejo dijake slovenskih strokovnih šol, še preden dokončajo šolo. Prav tako je dobro znano, da mnoga podjetja, zlasti trgovine, raje sprejmejo v službo vajence, nameščenke itd., ki poznajo več jezikov. Pod silo razmer in v teku razvoja pa bodo prav gotovo spremenila svoje mnenje tudi tista podjetja, ki zdaj še gledajo postrani dijake s slovensko diplomo.

Spričo vsega tega lahko rečemo slovenskim staršem, ki so že pred leti vpisali svojega otroka v italijansko šolo, ali pa imajo tak namen za prihodnje šolsko leto, da so nezavedni in mlačneži. Zaman se taki trkajo na prsi, da so Slovenci, zavedni in napredni, ker jih njihovo dejanje obsoja pred njihovimi otroki in vsem narodom.

Vznemirjenost med osebjem podjetja «Arrigoni»

Ponovno se bo pričelo sindikalno gibanje v podjetju Arrigoni, ki noče priznati nove delovne pogodbe, ki so jo sprejeli v vsedržavnem okviru in kar upravičeno zahtevajo tudi delavci tega podjetja. Včeraj zvečer so o tem vprašanju razpravljali na skupščini delavci v Česeni in so sklenili, da bodo jutri stavkali 24 ur. Danes bodo morali odločati tudi uslužbenci, ki so zaposleni v Trstu, kjer dela okoli 110 oseb v osrednjem ravnateljstvu. Predvidevajo, da bodo stavkali tudi tržaški uslužbenci, vendar pa bo znano njih stališče šele danes zvečer.

—«»—

Kdaj bodo razdelili obleke obč. uslužbencem?

Uslužbenci tržaške občine se razburjajo, ker jim še vedno niso razdelili oblačil, ki jim pritičejo. Gre za obleke, ki jih uporabljajo med službo vratarji, uslužbenci pokopališča, smetarji in drugi, ki nikakor ne morejo rabiti civilnih oblek, temveč obleke, ki jih mora dobavljati občinska uprava. V celoti to vprašanje zanima okoli 2000 uslužbencev. Sindikalni predstavniki so že večkrat posredovali, saj bi morala občina razdeliti obleke že v začetku leta, medtem ko smo sedaj že v septembru. Odgovorni odbornik je objasnil razne težave upravnega značaja, vendar pa bi bilo prav, da se to vprašanje čim prej reši, ker le tako bodo lahko občinski uslužbenci vršili svoje delo v dostojnih pogojih.

—«»—

Tržaška delegacija na dunajskem velesejmu

Sinoči je zaključila svoje delo na Dunaju tržaška delegacija, ki se je udeležila otvoritve dunajskega velesejma. V treh dneh bivanja na Dunaju je stopila delegacija v stik z raznimi gospodarstveniki, z ministri, predsedniki trgovinskih zbornic itd. Na povabilo delegacije bo obiskal Trst avstrijski podkancler Pittermann.

—«»—

Miljski župan pri komisarju RK

Miljski župan Pacco se je sestal s komisarjem Italijanskega rdečega križa v Trstu ter z njim razpravljal o nekaterih vprašanjih, ki so v zvezi s ponovno vzpostavitvijo nočne službe na miljski rešilni postaji.

Župan je predvsem izrazil zahvalo občinske uprave zaradi ponovne vzpostavitve nočne službe, ki jo je vse prebivalstvo toplo pozdravilo. Ker je znano, da ustanova Rdečega križa ne zmore prevelikih stroškov, je župan komisarju zagotovil, da bo občina prispevala svoj delež za zmanjšanje stroškov, ki jih ima Rdeči križ v Miljah. Tako bo občina takoj poskrbela za prepleskanje lokalov ambulatorija Rdečega križa v Miljah, medtem ko bodo za tekoče leto dodelili iz občinskega proračuna 100.000 lir kot prispevek za njegovo vzdrževanje. Za prihodnje leto pa bo občinska uprava poskrbela, da bo v proračunu tudi vsota 300.000 lir kot prispevek za redno poslovanje miljske rešilne postaje.

—«»—

Obnovitev delovne pogodbe kovinarjev

Včeraj popoldne se bi morala v Rimu pričeti pogajanja za obnovo delovne pogodbe kovinarjev. Pogajanja so odložili in se bodo pričela danes. Pred pričetkom teh pogajanj je izvršni odbor FIOM, ki se je sestal v Rimu 7. in 8. septembra, izdal krajše sporočilo, v katerem izraža upanje, da bodo delodajalci pojasnili stvarne namere in da se bodo pogajanja še nadalje odvijala v istem ozračju, v katerem je bilo mogoče sprejeti sporazum o akordnem delu. Vendar pa bo mogoče hitro končati pogajanja samo v primeru, da bodo delodajalci sprejeli najvažnejše delavske zahteve. Zato opozarja FIOM vse delavce, da so budni za primer, če bi jih sindikalne organizacije ponovno pozvale na borbo.

Sestanek komisije za nadzorstvo nad ribjim trgom

Potrošnikom omogočeno neposredno kupovati ribe na trgu na debelo

Sprejet člen, ki preprečuje dosedanje špekulacije prodajalcev na drobno - Treba bo še marsikaj ukreniti, da bo trg resnično liberaliziran

Včeraj se je drugič sestala komisija za nadzorstvo nad ribjim trgom na debelo, ki je odobrila 22 členov novega pravilnika, in sicer od 14. do 35., tako da ostane za odobritev še 15 členov. Komisija je med drugim odobrila predpis, da si lahko potrošniki nabavijo ribe neposredno pri ribičih od 11. do 12. ure, ko se konča dražba rib na debelo. Komisija je tudi sklenila, da lahko kupijo potrošniki manj kot 5 kg rib ter s tem spremenila zadevni člen, ki je prej določal najmanjšo količino 5 kg rib. Toda občina si pridržuje pravico, da bo proučila še druge načine, kako približati potrošnika proizvajalcu, v tem primeru ribiču. Ob 11. uri, ko sme potrošnik kupovati ribe na trgu na debelo, so namreč vse dražbe že zdavnaj opravljene in rib sploh ni več na razpolago.

Komisija je tudi spremenila urnik trga za ribiče, tako da lahko pripeljejo ribe v tržne prostore do 22. ure zvečer, da zgodaj ulovljene ribe ne ostajajo vso noč do jutra v čolnih. Da se preprečijo špekulacije nekaterih prodajalcev na drobno, ki često pokupijo vse razpoložljive ribe, tako da ostanejo drugi prodajalci brez rib, bodo smeli pomočniki prodajalcev na trg šele četrt ure potem, ko se odpre in se začnejo dražbe. Ravno ti pomočniki so pomagali prodajalcem, da so naglo pokupili razpoložljive ribe določene vrste.

Urnik kupčij, oziroma dražb na ribjem trgu bo naslednji: od 16. aprila do 15. novembra od 7. do 11. ure; od 16. novembra do 15. aprila pa od 7.30 do 11. ure. V tem času lahko kupujejo ribe trgovci na debelo, na drobno, industrijci (za konserviranje), razne menze, skupnosti, zadruge, konzorcij, restavracije in hoteli ter občinske konsumne ustanove. Ribiči, konzorciji in zadruge, ki niso vpisani v seznam trgovinske zbornice, lahko prodajajo samo svoj ribji ulov.

Včerajšnja seja je trajala skoraj tri ure in ji je predsedoval podžupan prof. Cumbat, ki se poteguje za to, da bi ribji trg na debelo čimbolj liberalizirali, kot je tudi namen novega zakona. V sedanjih pogojih pa je ta liberalizacija skoraj nemogoča, kajti potrošniki lahko pridejo na trg na debelo, ko so že vse ribe razprodane. O stvari bo moral spregovoriti tudi občinski svet, ko bo razpravljal o pravilniku

—«»—

Najdeni predmeti

Na tržaškem županstvu, in sicer v III. nadstropju, soba štev. 8, so na razpolago sledeči najdeni predmeti, ki so jih lastniki izgubili na tržaških ulicah v mesecu avgustu:

Zlata verižica z obeskom, zlati prstani, moške in ženske ure, listnice z in brez denarja, zlate zapestnice, fotografski aparat, moške majice, strašilna pištola, moško kolo, naočniki, rabljen dežni plašč, aktovka, brisača, ženska torbica, ključi in denar.

—«»—

Nesramni pohotnež

V nedeljo zvečer je komaj 12 let stara V. C. odšla z doma. Hotela je po cigarete in ker je začutila lakoto, je stopila v gostilno nedaleč od nogometnega igrišča pri Sv Ivanu ter si naročila obložen kruh. Tedaj je stopil v gostilno tudi neki mladenič, katerega je dekletce že poznalo, ker je je nekaj dni prej povabil na sprehod, a jo je prestrašil s... poljubom. Dekle je takoj odšlo iz javnega lokala in se odpravilo po Ul. Cave proti domu. Fant pa ji je sledil kot senca. V temnem delu ceste se ji je približal in jo je začel nagovarjati.

Fant je bil še tako nesramen, da jo je objel, in ko sta prišla do gozdička, jo je vrgel na tla. Toda dekletce je s kričanjem in jokanjem zbežalo nesramnežu ter steklo domov. Tu je povedalo mami, kaj se ji je pripetilo, in materi ni ostalo drugega kot poklicati policijske organe.

Po enournem iskanju so našli nesramneža, 32-letnega Giovannija Abatemattea iz Vrdelce Timinjana, in ga zaslišali. Pohotnež je moral priznati dejanje, pa čeprav je skušal svoje obnašanje omiliti z izgovorom, da je bil odpor dekleta... relativen. Dekletina mati je podpisala prijavo, ki je Abatematteu odprla vrata v koronejske zapore pod obtožbo poskusa posiljevanja, nasilnih spolzkih dejanj in spolzkih dejanj v javnosti.

—«»—

Nesreča nogometaša

Enore Simoni iz Ul. sv. Nikolaja nima sreče. Kot igralec prvega moštva Triestine si je komaj opomogel po zlomu noge. Dolgo ni mogel Simoni na igrišče in sedaj, ko je zopet začel trenirati, se mu je včeraj zjutraj pripetila nezgoda, ki ga bo ponovno privezala najmanj dva meseca k postelji.

Simoni je tekel po stadionu pri Sv. Soboti in skušal čimbolj sprostiti mišice. Toda okoli 10. ure se je spotaknil in padel. V bolnišnici, kamor so ga odpeljali z rešilnim avtom, je bila diagnoza enaka kot pred meseci: zlom noge. Zato so ga tudi pridržali na ortopedskem oddelku.

—«»—

Na cesti mu je postalo slabo

Tik pred 13. uro popoldne so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico neznanega moža v starosti 50 let, ki ni imel nobenega dokumenta pri sebi. Zaradi njegovega resnega stanja ga niso mogli zaslišati. Zdravnik Rdečega križa, ki ga je spremil v bolnišnico, je povedal, da je mož verjetno zaradi slabosti padel na tla in se zvrnil poleg vozička, ki ga je peljal. Za neznanca so si zdravniki pridržali prognozo. Zvečer je žena identificirala ranjenca za 54-letnega Giuseppa Stocco s Sprehajališča Sv. Andreja 23.

—«»—

Z lambreto v kmečki voz

Iz neznanih razlogov je sinoči malo pred 20. uro Enrico Tomasovich iz Milj sredi železniškega drevoreda treščil z lambreto v kmečki voz na konjsko vprego. Tomasevichu se ni nič pripetilo, njegov sopotnik, 22-letni Licio Zuppin tudi iz Milj, pa je moral v bolnišnico, kjer je ostal s prognozo okrevanja v 10 ali 15 dneh na urološkem oddelku.

Ubaldo Carniel iz Ul. Belpoggio pa je moral v bolnišnico, kjer so mu zavore njegovega mopeda nepričakovano odpovedale in sicer v trenutku, ko jih je zaradi strme ceste najbolj potreboval. Drugega ni bilo kot skušati zavirati z nogami in ker se mu tudi to ni posrečilo, je fant treščil v zid. Po nezgodi so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali na II. kirurškem oddelku. Okreval bo v 8 ali 10 dneh.

Čitajte in širite PRIMORSKI DNEVNIK

Izpred kazenskega sodišča

Okradel je svojo sosedo da bi plačal hladilnik

V resnici pa je del denarja zapravil - Sodniki so ga obsodili na 20 mesecev ječe - Obsojen tihotapec cigaret

Kupovati več kot mu dovoljuje plača je spravilo 32-letnega Giovannija Cicina iz Carduccije ulice št. 3 v precejšnjo zagato. Mož ima 32.000 lir mesečne plače in čeprav mu je to zadostovalo komaj za borno življenje, se je domislil, da bi mu hladilnik ne škodoval. Zato je napravil dolg in 1. avgusta bi moral račune poravnati. Ni pa imel denarja. Še prej je zastavil nekaj svoje, a največ ženine zlatnine. Kako torej priti do denarja?

1. avgusta je zapustil postejo, kjer je žena še spala, in se odpravil v stanovanje Marije Jerič por. Raguzzi, za katero je vedel, da čisti stopnice in pisarne v poslopju na Trgu Dalmacija 3. Priti v njeno stanovanje ni bilo težko, ker so bila vrata vedno odprta. V sobi je stegnil roko pod rjuhe v omari in potegnil izpod njih 100 tisočakov. Te je spravil v žep in se odpravil ponovno v posteljo. Iz strahu, da ga ne bi zajeli, je police iz zastavljalnice raztrgal in jih vrgel stran. Morda se je več bal žene, da ga ne bi zaradi tega okregala, ker je denar zapravil. Del ukradenega denarja je porabil, 40.000 lir je skril pod opeko na podstrešju, 9.500 lir pa je imel še v žepu. To je bilo, ko je prijavil policijskim organom, da so mu tatovi ukradli 15.000 lir in vso zlatnino. Z njim je tatvino prijavila tudi Raguzzijeva.

Policija je uvedla preiskavo. Predvsem je ugotovila, da je bilo v obeh stanovanih vse v najlepšem redu. Preiskovalni organi so bili prepričani, da je treba tata iskati v krogu družin ki stanujejo na istem hodniku, to je Cicinove in Raguzzijeve. Sum pa je padel na Cicina ,ki je končno moral le priznati tatvino.

Priznal je tudi, da njega ni nihče okradel. Prijavljeno tatvino si je izmislil, da bi odvrnil sum od sebe in tudi zaradi zastavljene zlatnine.

Na srečo je njegova žena delno z najdenim denarjem, delno s posojilom, ki ga je dobila od tašče, povrnila Raguzzijevi dolg, s čimer je pripomogla, da so bili sodniki milejši z njenim možem, ki je bil v zaporu pod obtožbo tatvine in simulacije. Sicer je tožilec zahteval zanj 2 leti in pol zapora, a sodniki so ga obsodili le na leto dni in 8 mesecev ječe ter na plačilo 6.000 lir globe. Seveda bo moral Cicin, ki ni novinec v tatvini, kazen v celoti presedeti. Kazen pa mu teče od 6. avgusta letos, ko je moral v zapor.

* * *

Blaž Božič iz Kolombana pri Kopru si je izmislil «nov» način za prenos cigaret iz Jugoslavije v Italijo. Obul si je ženske nogavice in vanje spravil nič manj kot 100 zavojčkov cigaret. Osem zavojčkov pa je spravil v torbo in se s parnikom pripeljal v Trst. Toda njegove hlače so bile preširoke in tudi njegova okorna hoja je opozorila nekega podčastnika carine, da nekaj ni v redu. Božiča je ustavil in ga odpeljal na poveljstvo, kjer so prišle sigarete na dan.

Božiča so prijavili sodišču in ga 3. septembra letos, ko so ga zasačili, poslali v zapor. Včeraj pa je moral pred sodnike, ki so mu prisodili 84.000 lir globe. Ker so mu priznali pogojnost kazni, so ga izpustili iz zapora.

Preds. — Zanetti, tož. — Visalli, zapisn. — Urbani, obramba — odv. Padovani.

Zaostritev položaja v Delavskih zadrugah

Ravnateljstvo je prekršilo pravkar podpisan sporazum

Se se ni dobro posušilo črnilo izpod novega sporazuma, ki so ga podpisali sindikalni predstavniki in vodstvo Delavskih zadrug, ko so Delavske zadruge ta sporazum na grob način prekršile. Komaj ur po podpisu, s katerim so se obvezali, da ne bodo odpuščali več nobenega delavca, so namreč včeraj odpustili enega uslužbenca. To so napravili kljub temu, da so prav zato, da se odpuste prepreči, sindikalne organizacije pristale na skrajšanje delovnega urnika in uvedbo petdnevnega delovnega tedna za delavce centrale.

Proti temu odpustu, ki ima nedvomno izredno važno načelno obeležje, je včeraj že protestirala Delavska zbornica na uradu za delo, kjer so podpisali omenjeni sporazum in ki je torej tudi dolžan skrbeti, da se sporazum v resnici izvaja.

Danes se bo sestal enotni odbor podjetja, v katerem sodelujejo predstavniki obeh sindikalnih organizacij, ki bo razpravljal o konkretni akciji za spoštovanje podpisanih sporazumov.

Ceprav uslužbenci tržaških Delavskih zadrug upravičeno kaj malo zaupajo sedanjemu vodstvu, saj so jih dobro izučile dolgoletne slabe izkušnje, vseeno nihče ni mogel pričakovati, da bo komisarska uprava komaj dan po podpisu sporazum na tako grob način prekršila. To ponovno priča, da je potrebno končno enkrat narediti v Delavskih zadrugah red in da je skrajni čas, da se nadzorni organi zmenijo za to delavsko podjetje in da pride čim prej do volitev in novega vodstva. Sindikalna kronika je namreč vsa zadnja leta polna stalnih sporov med uslužbenci in vodstvom, pogajanj o odpustih, skrčenju delovnega urnika, sporazumov, kršitev sporazumov in stavk, kar vse jasno priča, da vodstvo ni sposobno v redu voditi Delavske zadruge. Poleg tega vlada v podjetju ozračje negotovosti, nezaupanja, kar vse ne more ustvariti pogojev za normalno poslovanje in kar povsem nujno tudi povzroča, da poslovanje ni tako kot bi moralo in kot bi lahko bilo.

Tudi glede prejemkov uslužbencev je položaj v Delavskih zadrugah slabši kot v številnih drugih tržaških trgovinskih podjetjih. Tako bi se morali čez nekaj dni ponovno sestati sindikalni predstavniki s predstavniki ravnateljstva in razpravljati o povišanju plač za 2,5 odst., kot so to dosegli že uslužbenci vseh drugih trgovinskih zadrug pred več meseci. Nikakor pa ni prav, da se morajo uslužbenci Delavskih zadrug po več mesecih šele boriti in pogajati za to, kar so uslužbenci v privatnih podjetjih že prejeli.

—«»—

Moro v soboto v Trstu

V soboto pride v Trst glavni tajnik Krščanske demokracije poslanec Moro, ki bo imel govor ob otvoritvi skupščin demokrščanskih sekcij v zvezi z izrednim pokrajinskim kongresom KD, na katerem bodo izvolili delegate za kongres stranke v Florenci.

—«»—

Podpore ECA v avgustu

V avgustu je Občinska podporna ustanova ECA razdelila za 98,235.919 lir pomoči Za 957 svojih neposrednih oskrbovancev v domu onemoglih in drugih zavodih je porabila 22,489.278 lir. 5450 družinam navadnih oskrbovancev je razdelila za 15,062.698 lir podpor, 11.658 ezulskim družinam ali posameznikom je izplačala za 48,231.005 lir podpor. Za hrano 1036 navadnim oskrbovancem, to je za 100.366 obrokov je bilo 7,085.580 lir izdatka, za nakazila za živila 212 družinam 688.000 lir, za 4913 obedov za okrevance tbc 1,473.900 lir, za prenočnine v ljudskih prenočiščih 66.951 lir, za stanovanja 807 ezulom 1,918.083 lir, za obleke, obutev in posteljnino 193 družinam 574.635 lir, za očala in ortopedske aparate 50.790 lir.

—«»—

Seja obč. odbora

Sinoči je bila seja tržaškega občinskega odbora, ki je razpravljal predvsem o zadevah, ki se tičejo osebja. Med drugim je tudi sklenil, da bo lahko družba Astar uvedla na avtobusni progi Barkovlje — Miramar novo postajališče. Nadalje je sklenil, da se poveča število otroških vrtnaric v občinskih vrtcih ter odobril sklep o plačilu zdravil, ki jih daje občine revežem brezplačno

—«»—

Obvestilo kmetovalcem

Prefektura sporoča, da bodo v Ulici Duca d'Aosta 12 od 10. septembra in za dobo 15 dni izobešeni seznami neposrednih obdelovalcev, ki so podvrženi plačilu prispevkov za bolniško zavarovanje in za invalidninsko ter pokojninsko zavarovanje.

V istem času bodo na županstvih objavljeni izvlečki omenjenih seznamov.

Kdor želi vložiti priziv v zvezi z vpisom na seznam, lahko to stori v roku 30 dni od prvega dneva objave.

Na uradu za enotne kmetijske prispevke v Ulici Duca d'Aosta 12 so prav tako od jutri dalje izobešeni seznami podjetij, ki bodo morala plačati prispevke za starostno zavarovanje kolonov in spolovinarjev.

—«»—

Neroden padec priletne ženske

Zaradi zloma stegnenice so morali sprejeti 87-letno Vincenco Buda vd. Furlan iz Ul. Trauner s pridržano prognozo na ortopedskem oddelku. Priletna ženska si je zlomila nogo včeraj zgodaj zjutraj, ko je stopila s postelje.

Šolska obvestila

Ravnateljstvo Državne trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se bodo vpisovanja za šolsko leto 1959-60 vršila po naslednjem razporedu:

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9 do 12. ure.

Potrebna obvestila se dajo v tajništvu zavoda, Piazzale V. Gioberti 4

* * *

Tajništvo Državne nižje strokovne trgovske šole v Trstu (pri Sv. Ivanu) sprejema vpise v vse tri razrede vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Za vpis v I. (prvi) razred so potrebne še naslednje listine:

1. Rojstni list,
2. Izpričevalo o precepljenju,
3. Izpričevalo o zdravih očeh,
4. Zadnje šolsko izpričevalo.

Vpisi v vse tri razrede se vršijo vsak delavnik od 10. do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo Državne nižje industrijske strokovne šole v Trstu, Rojan - Ul. Montorsino št. 8 obvešča vse prizadete, da se vrši vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-1960, po sledečem razporedu:

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure

Posebno opozarja, *da za vpis v I. (prvi) razred* so potrebne sledeče listine:

1. rojstni list izdan od anagrafskega urada; 2. izpričevalo o precepljenju in 3. zadnje šolsko izpričevalo.

Vsa ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole

* * *

Na Državni višji realni gimnaziji s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom (realnim) tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom se vrši **vpisovanje** za šolsko leto 1959-1960 od **1. avgusta do vključno 10. septembra** vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

Ravnateljstvo dalje obvešča da se prično zrelostni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1958-1959 dne 15. septembra s pismenim izpitom iz italijanščine.

* * *

Ravnateljstvo Državnega industrijskega strokovnega tečaja v Dolini obvešča, da se vrši vpisovanje za vse tri razrede za novo šolsko leto 1959-1960 po sledečem razporedu:

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure.

Ostala potrebna obvestila daje tajništvo šole.

* * *

Ravnateljstvo Slovenskega učiteljišča v Trstu obvešča, da se je začelo vpisovanje in bo trajalo do 25. septembra. Potrebna navodila so na razpolago v tajništvu zavoda. Uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole v Trstu pri Sv. Jakobu obvešča učence in učenke, da se je vpisovanje v vse razrede že pričelo. Vpišete se lahko dnevno od 9. do 12. ure. Učenci, ki imate popravne izpite, se vpišete takoj po opravljenem ustnem izpitu.

* * *

Ravnateljstvo državne industrijske strokovne šole na Opčinah obvešča starše, da se vrši vpisovanje za šolsko leto 1959-60 vsak dan od 9. do 12. ure do vključno 25. septembra.

* * *

Dvoletni trgovsko-strokovni tečaj na Katinari obvešča, da se vrši vpisovanje za šolsko leto 1959-60 vsak ponedeljek in četrtek od 10. do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo dvoletnega strokovno industrijskega tečaja v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Križu obvešča starše in učence, da se vrši vpisovanje za novo šolsko leto 1959-60 vsak torek, sredo in petek od 10. do 12. ure in to do 25. septembra t. l. Vsa pojasnila o potrebnih dokumentih dobite na oglasni deski v I. nadstropju šole v Nabrežini, Trg sv. Roka.

—«»—

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice

Ravnateljstvo Glasbene Matice v Trstu sporoča, da se vpisovanje v šolo Glasbene Matice zaključi v soboto 12. t. m. Vpisovanje se vrši dnevno od 9. do 12. in od 16. do 18. ure v prostorih v Ul. R. Manna 29 (tel. 29-779).

Vpisovanje velja za vse lanske in nove gojence iz Trsta in predmestij (Barkovlje, Sv. Ivan in Skedenj). Sprejemni in popravni izpiti bodo v soboto 12. septembra od 10. do 12. ure.

Pričetek pouka bo v ponedeljek 14. septembra.

POUCUJEMO KLAVIR, VSE ORKESTRALNE INSTRUMENTE, NAUK O GLASBI IN HARMONIKO. SPREJEMAMO TUDI PRIJAVE ZA SODELOVANJE V OTROŠKEM PEVSKEM ZBORU IN ORKESTRU.

Vpisovanje v podružnico v Boljuncu bo v sredo 9. t. m. ob 18. uri na sedežu šole in to za gojence iz Boljunca, Boršta, Loga, Doline in drugih okoliških krajev. Vpisovanje v Trebčah bo v četrtek 10. t. m. ob 18. uri na sedežu šole. Vpisovanje v Nabrežini bo v četrtek 10. t. m. ob 18. uri v prostorih prosvetnega društva «Igo Gruden». Gojenci vseh podružnic šole Glasbene Matice naj pridejo k vpisovanju v spremstvu svojih staršev.

Gostovanja SNG iz Trsta

V petek 11. t. m. ob 20. uri «Pepelka» v Braniku,
v soboto 12. t. m. ob 15. in ob 20. uri «Pepelka» v Ajdovščini,
v nedeljo 13. t. m. ob 15. uri «Pepelka» v Vipavi,
v nedeljo 13. t. m. ob 20. uri «Pekel je vendar pekel» v Ajdovščini,
v ponedeljek 14. t. m. ob 15. uri «Pepelka» v Šempasu,
v ponedeljek 14. t. m. ob 20. uri «Pepelka» v Prvačini,
v torek 15. t. m. ob 11., 14. in 20. uri «Pepelka» v Solkanu,
v sredo 16. t. m. ob 16. in ob 20. uri «Pepelka» v Medani,
v četrtek 17. t. m. ob 11. uri «Pepelka» v Tolminu,
v četrtek 17. t. m. ob 20. uri «Pekel je vendar pekel» v Tolminu,
v petek 18. t. m. ob 16. in ob 20. uri «Pepelka» v Bovcu,
v soboto 19. t. m. ob 11. uri «Pepelka» v Kobaridu,
v soboto 19. t. m. ob 20. uri «Pekel je vendar pekel» v Kobaridu,
v nedeljo 20. t. m. ob 16. in ob 20. uri «Pepelka» v Cerknem,
v ponedeljek 21. t. m. ob 11. uri «Pepelka» v Idriji,
v ponedeljek 21. t. m. ob 20. uri «Pekel je vendar pekel» v Idriji,
v torek 22. t. m. ob 20. uri «Pepelka» v Anhovem,
v sredo 23. t. m. ob 11. uri «Pepelka» v Anhovem,
v sredo 23. t. m. ob 20. uri «Pekel je vendar pekel» v Anhovem.

Prosvetno društvo «Rado Pregarc» vabi na kulturno prireditev, ki bo 20. septembra t. l. pri PIŠČANCIH

IZLETI

Prosvetno društvo «Andrej Čok» z Opčin priredi 13. septembra enodnevni izlet na Vršič po Soški dolini

Izleti SPDT v septembru:
12. in 13. t. m. v kočo na Bohinjskem sedlu, kot izhodišče na bližnje vrhove: Lajner, Možič, proti Crni prsti; 20. t. m. na Učko; 27. t. m. na Snežnik.
Prijave v Rimski ulici 15-II. Izleti so za imetnike potnih listov.

KINO

Excelsior 16.00 «Arhimed Le Clochard», Jean Gabin
Fenice 16.00 «Bič Amaconke», Cinemascope v barvah, Rhonda Fleming, Guy Madison.
Arcobaleno 16.00 «Moralist», A. Sordi, De Sica, Franca Valeri.
Supercinema 16.00 «Sobarice», U. Tognazzi, G. Ralli, V. Moriconi.
Filodrammatico 16.00 «Otočje v plamenih», J. Garfield, H. Carey, G. Younge.
Grattacielo 16.00 «Sestanek v Zürichu», Cinemascope, technicolor, Sonja Ziemann.
Cristallo 16.00 «Strahote črnega muzeja», Michael Gough, June Cuningham. Mladoletnim prepovedano.
Capitol 16.30 «Dvojna igra», Burt Lancaster, Yvonne De Carlo.
Astra Roiano 17.00 «Trije [illegible] ti», R. Scott.
Alabarda 16.00 «Meč in [illegible] Yvonne De Carlo, J. M[illegible] R. Podestà.
Aldebaran 16.30 «Mesto [illegible] John Lund, W. Benedix.
Ariston 16.00 «Totò v [illegible] Totò, S. Koscina.
Aurora 16.30 «Hadži Murat [illegible] vrag», S. Reeves, G. M[illegible]
Garibaldi 16.00 «Godzilla [illegible] mond Burr, Takashi[illegible] mura.
Ideale 16.00 «V senju [illegible] Cinemascope, technicolor [illegible] Poitner.
Impero 16.00 «Saga Forsyte[illegible] Flynn, G. Garson.
Italija 16.30 «Ledeno pivo v [illegible] ksandriji», John Milk[illegible] Syms.
Moderno 16.30 «Pot [illegible] Presley.
S. Marco 16.00 «Totò na [illegible] Totò, S. Koscina, Ugo Ta[illegible]
Savona 16.00 «Obtožen: [illegible] umreti», Glenn Ford, [illegible] Guire.
Viale 16.00 «Jetniki morja» [illegible] Ladd, Brian Donlevy.
Vittorio Veneto 16.30 «V [illegible] na dopustu», T. Curtis [illegible] Leigh.
Massimo 16.30 «Violetera» [illegible] Montiel, R. Vallone.
Novo cine 16.00 «Nevidna [illegible] - M. Sterens, F. Farr.
Odeon 16.00 «Rimske pon[illegible] Arena, G. Ralli.
Radio 16.00 «Vampirjeva [illegible] Wolfit, B. Shelley.

LETNI:
Arena dei Fiori (Ul. Ghirla[illegible] 20.00 in 22.00 «Minas, I[illegible] tinelli, A. Cifariello, [illegible]
Arena Diana (Ulica [illegible] 20.00 in 22.00 «Veseli m[illegible] Lyn Shaw, F. Cigliano, [illegible]
Garibaldi 20.00 in 22.00 «[illegible] zilla».
Paradiso 20.00 in 22.00 «[illegible] Webb», R. Egan, D. Mi[illegible]
Marconi 10.30 in 21.30 «[illegible] dr. Jekyll», John Agar.
Ponziana 20.00 «Kocka je [illegible] Jean Gabin, L. Ventura.
Secolo (Sv. Ivan) 20.00 «[illegible] ška zemljo», Peter Finch.
Stadio 19.45 «Tunikas, R. Bo[illegible]
Valmaura 19.45 «10 v [illegible] C. Gable, D. Day.

MILJE:
Evropa «Nürnberški proces».

RADIO

SREDA, 9. septembra 1959

RADIO TRST A
7.00 Jutranja glasba; 11.30 [illegible] obvezno, drobiž od vsega; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.55 Orkestru Mantovani; 13.30 Lahka [illegible] lodije; 17.30 Plesna glasba; [illegible] Dvorak: Koncert za violo[illegible] orkester v a-molu, opus 53; [illegible] Male vokalne zasedbe; [illegible] Zdravstvena oddaja; 19.30 [illegible] glasba; 20.00 Sport; 20.30 [illegible] znanih melodij; 21.00 «Mon[illegible] igra v treh dejanjih; 22.35 [illegible] orkester Dizzy Gillespie; [illegible] Nočni ples.

TRST
11.30 Operna glasba; 12.10 [illegible] ja stran; 12.30 Glasbeni [illegible] 17.30 Glasbeni popoldne; [illegible] Čajkovski: «Labodje jezero», op. 20, suita iz baleta; 18.20 [illegible] Russo in njegov ansambel; [illegible] Glasba revij in komedij; [illegible] Mali glasbeni variete; [illegible] eert sopranistke Glorie [illegible] 21.40 Bolgarske narodne [illegible] 21.50 Glasbena fantazija; [illegible] Poje Jula De Palma; 22.20 [illegible] gled priznanih pesmi.

II. PROGRAM
10.00 Zeleni disk — [illegible] poldanska oddaja; 14.00 Ob [illegible] in tretji; 16.00 Trelja [illegible] Mali album Italije; 20.30 [illegible] glasbeni variete; 21.00 [illegible] nesloge — variete; 22

EDINSTVENA BONNSKA RESTAVRACIJA

Pogovori v Bundeshausu

Polovica pripadnikov francoske Tujske legije so Nemci
Novi modeli nemške avtomobilske industrije - Linčanje zaradi nepravilnega parkiranja - Koeln: središče nemške moške mode

BONN, septembra — Zapadna Nemčija ima svojo atrakcijo: začasno prestolnico na Renu, Bonn. Bonn ima svojo atrakcijo: Bundeshaus, zgradbo zapadnonemškega parlamenta.

V soboto in nedeljo popoldne hodijo Nemci v Bundeshaus na skodelico kave ali na porcijo sladoleda. Obstaja samo neki določen red: motorizirani meščani, lastniki avtomobila, odhajajo na popoldansko kavo v Eiffel, v Bad Heuenar ali vsaj v vinorodno dolino Ara. Tam se ponovno izvrši selekcija: bolje stoječi pijejo kavo na stekleni terasi «Lochmuehle», ne tako dobro stoječi jo pijejo pri «Lisasti kravji», v ljudski kavarni nad mostom.

Tisti, ki prebijejo week-end kot peši, prihajajo na kavo — v Bundeshaus. Celo tudi to zaseda parlament, v času najvažnejših debat. Bundeshaus je odprt za publiko. Točneje povedano: restavracija Bundeshausa; še točneje: del te restavracije. Nihče se ne bo pomotil in sedel za mizo nekega poslanca, ker tablice in oznake točno določajo, kam kdo pripada. No, tudi mimo teh nevidnih mej je to prva parlamentarna, množična in popularna restavracija, edinstvena v dosedanji Nemčiji, kakor tudi v nemški zgodovini vseh časov.

NEMSKA TEMA: ALŽIRIJA

Sončna, prostorna terasa Bundeshausa gleda na Ren (do obrežja je komaj kakih 20 korakov) in na legendarne Siebenbergen, griče, katerih legendo so bonnski meščani že davno pozabili. Na enem od teh gričev — to se še ve — se je Hitler sestal z «onim angleškim lordom», toda ali se je to zgodilo pred Anschlussom ali po njem.

Dogodilo se je slučajno, da so obiskovalci parlamentarne terase, ob kavi in sladoledu ta nedeljski popoldan obračali razpogoste svoje pogovore na dobo pred dajsetimi leti. Časopisi so se vprav v teh dneh spominjali dvajsetletnice izbruha druge svetovne vojne in nemškim čitateljem odkrivale zanimive, zakulisne epizode, ki so večini čitateljev neznane.

Nekdo je v družbi povzročil majhno zmešnjavo, ko je prekinil te spomine z besedami: «Še vedno imamo nemške mladeniče, ki se vojskujejo; muslim, na alžirski fronti...». S tem se je pogovor zasukal v aktualno temo: Tujsko legijo. Nemška mnenja o tem so deljena: poluradno se govori, da je v francoski Tujski legiji mnogo Nemcev, nekatere nemške statistike pa celo zatrjujejo, da je vsak drugi legionar — Nemec. Spominjam se, da mi je reporter nekega berlinskega časopisa (sedaj je na črni kroniki) Herr Ress, pripovedoval, da je na alžirski fronti 70 do 80 odstotkov legionarjev — Nemcev. Herr Ress mora to dobro vedeti, ker je dve leti nosil uniformo Tujske legije v Alžiriji, preden mu je uspelo pobegniti čez Maroko in se vrniti domov.

In spet se pri tem izkaže, kako majhen je naš planet. Nemci, pripadniki Tujske legije, so v alžirskih gorah naleteli na nekega funkcionarja Alžirskega osvobodilnega gibanja, ki je prav tako nemškega porekla. Le-ta je mnogim legionarjem, ki so se navečali vojskovanja in umikanja za francoski denar, pomagal, da so dosegli svobodo in domovino. V nekem nemškem časopisu je ta «nemški Alžirec, Si Mustafa, objavil v teh dneh, da sta dve tretjini tako osvobojenih legionarjev bili Nemci. Skupno 1452, v teh poslednjih dveh letih. Toda tudi sedaj je v tej nesrečni legiji, med 35.000 njenih pripadnikov, vsak drugi Nemec.

Zato je to aktualna, famiarna tema na terasi Bundeshausa. Pa tudi v samem Bundeshausu, na parlamentarnih zasedanjih, je že bilo govora o zapeljanih nemških legionarjih, a to le mimogrede, ker se je izkazalo, da je to vprašanje preveč politično, dejansko zunanjepolitične narave.

VSE ZARADI AVTOMOBILA

Ko so tako izčrpali spomine na vojno, na nacistični režim in preteklost, so za družinsko mizo na terasi parlamentarne restavracije prešli na dogodke tega tedna: pojav na tržišču novih avtomobilskih modelov za leto 1960. Iz Stuttgarta je prišla majhna senzacija — novi «Mercedes 220», ki je svojo tradicionalno, staromodno linijo, zamenjal z ameriškimi dimenzijami. Iz Koelna je nemški «Ford» presenetil z novimi kombinacijami, «za vsakršen okus in vsakršen žep». Nič manjše zanimanje ni pritegnila tudi firma «Lloyd», ki je vrgla na tržišče miniaturno, aerodinamično limuzino «Arabel», najlepši primer med nemškimi majhnimi avtomobili, «ki so zrastli v velik avto». Edino «Volkswagen» je ostal zvest svoji tradiciji, ker njegov položaj v domači avtomobilski konkurenci (dnevna proizvodnja 2500 avtomobilov, potrošnja pa še večja) niti zdaleč ni ogrožen.

Za Nemca je tema «avtomobil» prav tako zanimiva in obvezna, pa naj bo on lastnik avtomobila ali pa le pešec. Kajti to je perspektiva. Več ali manj, vsak računa s tem. In o tem se govori in kombinira brez konca in kraja. Morda ni nobena druga plat življenja sodobnih zapadnih Nemcev tako vsesplošna tema kot ta o avtomobilih. Celo do absurdnosti.

V Augsburgu so n. pr. ta teden pred mestom linčali nekega 60-letnega meščana samo zato, ker je parkiral avto — na napačnem kraju. Pretepli so ga in poteptali z nogami, dokler ni izdihnil na prostoru za parkiranje. Skupino njegovih rojakov je razjarila okoliščina, da je starec parkiral s svojim avtomobilom proti predpisom, tako da oni niso mogli s svojim avtomobilom odpotovati, ampak so morali čakati celo uro. Pomislite: čakati, v dobi avtomobilskega tempa, zraven lastnega avtomobila!

POZABLJENA DEBATA

Nato se po vrsti preide na temo sezone: nova moška moda. To je prav tako renska specialiteta, iz Koelna, ki si je v teh poslednjih mesecih pridobil sloves nemškega modnega središča. Če morejo Diorovi naslednniki v Parizu določati stil in ton za žensko modo, tedaj si morejo to dovoliti koelnski ustvarjalci za moško modo. Torej, nosili bomo zelo svetle, vedre barve, lahkoten kroj, z ozkimi reverji, hlačnice brez balcane, polvolnene, polsintetične tkanine, prav tako povsem svetle klobuke. Tu v Bonnu — to je krajevna atrakcija — vsi smatrajo Felixa von Ekharda, šefa vladnega tiskovnega urada, za šampjona moške mode. On je že večkrat lansiral modne novitete in velja v začasni prestolnici na Renu za strokovnjaka brez tekmecev v teh stvareh. Nekateri časopisi so že objavili njegove karikature v pozi, kako lansira moške hlače «tri četrtine», komaj čez kolena, ki bodo osvojile publiko v prihodnji poletni sezoni.

BOŽIDAR DIKIC

Motiv iz Nizozemske

(Foto: Magajna)

ZGODBA DEVETIH DELAVCEV - JUNAKOV

Na jezu Bakra-Nangal letos ne bodo slavili

Jezovi niso le za hidrocentrale, ampak tudi za namakanja, ki naj rešijo indijsko ljudstvo pred vsakoletno lakoto

NEW DELHI, septembra. — Ono, česar so se inženirji na gradbišču hidrocentrale Bakra-Nangal največ bali, se je zgodilo 21. avgusta. Monsunska poplava in hudourniki s planin so poškodovali desno krilo pomožnega jezu v Bakri. Skozi pomožno zgradbo je voda vdrla v predor in v strojne predore v Nangalu in tu zalila podstavke za statorje, predore z električnimi napravami, črpalke in vse, kar je bilo že postavljeno. Ta del hidrocentrale bi moral po večletnih delih v prihodnjem letu začeti s proizvodnjo električne energije.

Samo na gradbišču hidrocentrale znaša škoda okoli 7 milijonov in pol rupij.

Štiri ure preden je voda vdrla skozi kontrolno zgradbo v predor, so na gradbišču že slutili nevarnost. Okoli 600 delavcev je bilo po predorih, povsem na dnu glavnega predora, kjer so pred kratkim zalili podstavke za pet statorjev, od katerih bi eden imel silo 90.000 kw in bi moral kmalu stopiti v pogon.

Uprava gradbišča je ukazala takojšnjo izpraznitev. Nekaj delavcev pa je vendarle moralo ostati ob črpalkah in električnih napeljavah, da bi z zadnjimi silami in v zadnjem trenutku skušali preprečiti nesrečo. Prijavilo se je 9 prostovoljcev: preddelavec in osem delavcev.

Možnosti, da bi ostali živi, so bile neznatne: 1 proti 99.

Zavest teh ljudi v predoru Bakra je simbol sodobne Indije, hkrati pa je tudi jez Bakra-Nangal simbol sodobne Indije in ti betonski kolosi, zgrajeni iz petih milijonov in pol tone betona, predstavljajo življenjsko delo graditeljev.

Devetim indijskim delavcem ni uspelo, ker so bile prirodne sile močnejše od njihove volje. Voda, ki je porušila pred seboj 20 metrov debel jez, je vdrla v predor in devet delavcev je za vedno ostalo v vrtincih reke Sitlej.

Zakaj govorimo o njih in o tem nasploh?

Ti ljudje — junaki se po ničemer ne razlikujejo od svojih tovarišev. Pred nesrečo bi se od tisočev delavcev, ki delajo na tem ogromnem objektu, verjetno našli tudi drugi, morda večina vseh, ki tu delajo, da bi na istem mestu žrtvovali življenje, kajti pred nesrečo bi teh sedanjih junakov nihče ne bil ločil od ostalih.

In ni potrebno priti vprav sem v Bakra-Nangal, da se o tem prepričamo. Dovolj je obiskati druga gradbišča, druge velike jezove in opazovati ljudi, kako v belih bombažnih oblekah, ki jim pravijo «kadi», delajo in ustvarjajo. Obleke «kadi» niso najbolj praktične, toda cenene so, tako da jih zmorejo ljudje te sicer bogate, vendar tako siromašne dežele. In ti ljudje zares nimajo pretiranih zahtev, posebno ne za hrano, kajti dovolj jim je peščica riža. Ves ostali denar pošiljajo svojim družinam in zdi se, da je vsa njihova življenjska filozofija na gradbiščih v tem, da zagotove življenje svojim številnim, morda preštevilnim družinam. Vendar njihova filozofija ni le v tem. Razen te filozofije jih v novejšem času prevzema svojska politična simbolika, kar je za te ljudi nekaj povsem novega.

Če se na takem gradbišču najde 9 delavcev-junakov (in rekli smo, da bi jih bilo lahko na stotine in tisoče), je to ena novih odlik sodobne Indije. Bakra-Nangal je njeno ogledalo. Pravzaprav je to ogledalo one Indije, katere glavna skrb je delo, ne glede na vroče poletje, na dobo težkega monsuna ali v zeleni zimi, ko se Indija razcvete v čudovit raj.

Načrt za izgradnjo te velikanske centrale je obstajal še pred osvoboditvijo Indije, v dobi kolonializma. Toda šele pred nekaj leti so začeli uresničevati stare načrte, ki naj bodo simbol sodobne Indije. Temu velikanskemu delu sta se pridružili gradnji še drugih dveh velikih objektov, eden v dolini Damodarog, drugi v dolini Hirakut.

Bakra-Nangal, pravkar omenjena dva druga projekta, kot še druge gradnje tovrstnih objektov, predstavljajo tu nekaj več kot v drugih deželah, kjer so samo in izključno izvor električne energije. Med dvema deževnima razdobjema, vse od septembra do naslednjega julija, je indijska dežela sušna. Zadnje mesece pred monsunom je zemlja vsa razpokana, dobesedno spražena, kot bi jo žgali v pečeh. In tedaj je v Indiji doma lakota. Podobno je bilo letos tudi v Vzhodni Bengaliji. Ljudje in živali, posebno na podeželju, iščejo sence in mirno čakajo monsun, ki pomeni zanje življenje. Življenje je v takih primerih odvisno od monsuna.

Bakra-Nangal in ostale hidrocentrale pa predstavljajo novo rešitev, predstavljajo možnost namakanja. Samo umetno jezero ob jezu Bakra-Nangal, ki bo dokončano šele 1962-63. leta, bo s svojimi stranskimi prekopi namakalo 3 milijone in pol akra zemlje. Indija bo kmalu dobila povrnjena sredstva za gradnjo. In to ne bo malo, kajti stroški znašajo 2 milijardi rupij. Pridelek žitaric pa se bo samo ob tem povečal za milijon ton, pridelek bombaža za 800 tisoč bal, sladkorne pese bodo dobili 500 tisoč ton več, krme pa za poldrugi milijon ton. Ta večji pridelek bo stroške gradnje kmalu povrnil.

Hidrocentrale, ki se povečini grade na severu dežele, ob pritokih Gangesa in Brahmaputre ter na njih samih, pomenijo preobrat v indijskem poljedelstvu. Brez teh hidrocentral, brez teh jezov ni izhoda iz prehrambene stiske, zaradi katere je tudi na letošnjem «monsunskem zasedanju parlamenta» prišlo do ostre razprave, ko je minister Bain moral dati ostavko, pa čeprav je dokumentirano dokazal, da za prehrambeno krizo ni bil kriv on.

Vrnimo se v Bakra-Nangal. Nesreča, ki smo jo opisali, je povzročila veliko pobitost posebno v državi Pendžab. Ni šlo toliko za materialno škodo. Šlo je bolj za izgubljeni čas. Prvi generator bi moral začeti z obratovanjem 26. januarja 1960. leta, to se pravi ob deseti obletnici proglasitve indijske republike. Zaradi nesreče bo indijska največja hidrocentrala morala počakati sledeči monsun.

Toda nesreča pride vedno tedaj, ko jo človek najmanj pričakuje. Priroda se je nesrečno poigrala z željami dežele, ki hoče ukrotiti prirodo. Hidrocentrala, ki bi morala to prirodo praktično ukrotiti, pa je utrpela veliko škodo tik pred svojo zmago.

«REVOLUCIONARNA NOVOST» AMERIŠKIH STROKOVNJAKOV

Na štiri sto kilometrov daleč bomo videli prižgati vžigalico

Gre za elektronski ojačevalec svetlobe, ki bo omogočil še nadaljnje prodiranje v vsemirje in, kar je važnejše, v globlje bistvo atoma

Če bi ne imeli zvočnikov in ostalih ojačevalcev glasu, bi si danes ne mogli zamisliti koncertov, katerim prisostvuje 15 ali celo 20 tisoč ljudi, bi si ne mogli zamisliti političnih ali kakršnih koli zborovanj, kjer govornik razlaga množici petdesetih, sto ali celo več tisoč ljudem in kjer more siednji poslušalec, če hoče, slišati slednjo besedo ki jo spregovori govornik daleč stran od njega in ki ga morda niti ne vidi. Nekaj podobnega kot je ojačevalec glasu je tudi ojačevalec svetlobe, ki pride v poštev v fotografskem aparatu, v kinematografskem aparatu in v televizijskem sprejemniku. Skupini ameriških strokovnjakov pa je pred kratkim uspelo napraviti toliksen ojačevalec svetlobe, da so ga mogli imenovati «naprava, s katero vidimo to, kar je nevidnega».

Že sam naziv naprave nam pove, da mora biti to nekaj posebnega. Videti to, kar je nevidnega, pa je v tem primeru vendarle nekoliko pretirano, kajti nova naprava ni nič drugega kot izredno občutljiva elektronska naprava, ki more prodreti čim dalje v nekaj, kar z dosedanjimi napravami, z dosedanjimi sredstvi, ni bilo dano opaziti. Z novo elektronsko napravo bo možno videti ali fotografirati največje razdalje v vsemirju ali pa poglobiti se v osnovno strukturo snovi, pogledati še globlje v atom. Ponavljamo, še globlje pogledati v atom, kajti atom sicer poznamo, smo ga razčlenili, teoretično in praktično razbili, nismo ga pa še dodobra videli in nova naprava bo omogočila tudi atom posneti na fotografsko ploščo in ga nato še temeljiteje proučiti.

Skupina ameriških univerzitetnih profesorjev je izdelala in preizkusila napravo, ki sicer nima nobenega specifičnega imena, ki pa je rezultat dolgoletnih poizkusov in sodelovanja največjih in najbolje opremljenih ameriških industrijskih podjetij. In ojačevalec svetlobe je tako nared. Vsa naprava dejansko obstaja v nekakšni elektronski cevi in njena naloga ni nič drugega kot da z ene strani sprejema svetlobo in jo na drugi strani oddaja za tri tisoč krat povečano. Poleg tega naprava to povečano svetlobo projicira na svetleče platno.

Kako pomemben pa je ta uspeh, nam bo prikazal sledeči primer: Če si nekdo v gosti temi prižge cigareto, bo sij vžigalice viden na 200 metrov daleč, ob izredno lepem vremenu 300 metrov. Z novo napravo pa moremo videti sij prižgane vžigalice celo na razdaljo 400 km. To se pravi, da če bi na milanski katedrali nekdo z vžigalico prižgal cigareto, bi jo nekdo, ki bi na openskem pobočju čepel za to napravo, mogel videti. Navedli smo ta konkreten in enostaven primer, da bi mogli prikazati pomembnost te iznajdbe.

Seveda se bo kdo vprašal, čemu naj taka naprava služi?

Človek je vedno težil za tem, da bi pogledal, kaj je tam daleč v vsemirju. V ta namen si je omislil daljnoglede, ki so se s časom razvili v mogočne naprave, kakršna je ona na Mount Palomaru v ZDA, katere premer znaša 5 metrov. S to velikansko lečo je človeku dano pogledati med zvezde, ki so eno milijardo svetlobnih let oddaljene od Zemlje. Toda dalj ni mogel pogledeti, vsaj z dosedanjimi sredstvi ne. In vendar je tudi za temi daljnjimi nebesnimi telesi se morje drugih nebesnih teles.

In človek je svoj pogled usmeril tudi drugam, v samo snov, iz katere je sestavljen, v snov, ki ga obdaja, ki mu služi, ki ga zanima. In tudi tu je daleč prodrl, saj smo rekli, da je prodri vse do samega atoma, ki ga je celo razčlenil in razbil. Toda dalj ni mogel, še celo videti ni mogel in ne more, kakšen je v resnici, ko ga je z bombardiranjem razbil na sestavne delce. In vendar je povsem razumljivo, da bi hotel videti, kako se te razbiti atom dejansko obnaša, kajti teoretično in praktično vemo, kolikšno silo predstavlja atom, ko ga razbijemo, ali iz sestavnih delov sestavljamo. V tem je namreč bistvo vse atomistike. Toda kaj se v tem času dogaja, kje je ta skrivnost, kako bi jo mogli opaziti, videti? V tem je še vedno bistvo, ali vsaj del bistva vse te človekove «radovednosti».

In v tem je bistvo te ameriške novosti. Če bi lečo velikega teleskopa na Mount Palomaru opremili z elektronsko cevjo, ki so jo izdelali ameriški strokovnjaki, bi z njo mogli seči mnogo globlje v vsemirje, kajti sedanja 5 metrov široka leča bi bila tedaj enakovredna leči s premerom 30 metrov. Če pa bi nam ne bila potrebna tolikšna leča, bi z novo napravo lahko gradili mnogo manjše teleskope, ki bi bili pa enakovredni ogromnemu teleskopu na Mount Palomaru.

Če se iz vsemirja vrnemo spet v vsakdanjost, na Zemljo, bomo pogledali čemu in kako nam bo nova naprava služila pri nadaljnjem proučevanju, pri nadaljnjem poglabljanju v bistvo atomistike. Gre tu za fotografiranje atomskih reakcij. Profesorja Martin Perl in Lawrence Jones sta to napravo že skušala uporabiti za fotografiranje atomskih delcev. S tem torej začenjata prodirati v bistvo same tvarine, toda v bistvo že izpod atomske velikosti. Fotografske plošče, ki bodo, seveda, napravljene povsem drugače od sedanjih z mnogo bolj drobnim zrnom, bodo mogle pokazati pot in brzino atomskega delca na svoji poti ob eksploziji, ob razbitju atoma. Sicer moramo priznati, da se je atomistom to že posrečilo, vendar le v neznatnem obsegu. Sedanja sredstva bodo omogočila fotografiranje tudi brzine, ki bo enaka svetlobni brzini, in tudi delce, ki bodo milijardni deli milijardinke grama. Seveda je to za pojme nestrokovnjaka nekaj nerazumljivega. Komu se bo vse to zdelo tudi odveč, toda bistvo znanosti je vprav v tem, da prodira vedno globlje in globlje.

Delci atoma, ki bodo na fotografski plošči pustili neznatne, mikroskopske obrise, bodo pod novo napravo z dolžino; gostoto in širino obrisa dajali podatke o bistvu elementa in, kar je v tem primeru najvažnejše, o energiji, ki so jo pri svoji razčlenitvi, pri svojem razkrajanju proizvedli. Vedeti namreč moramo, da razkrajanje jeder, ki jih lahko primerjamo miniaturnim atomskih eksplozijam, oddajajo določeno količino energije in v tem iščejo strokovnjaki značilnost snovi in njeno uporabnost.

Težko je razčlenjevati namene takih poizkusov, posebno težko je to prikazati tako, da bi bilo vsakomur razumljivo. Dejstvo, da so znanstveni krogi iznajdbo ameriških strokovnjakov sprejeli kot nekakšno novo revolucijo v znanosti, nam dokazuje, da je nova iznajdba zares velika in da bo znanosti pomagala k nadaljnjim, danes morda celo neslutenim uspehom.

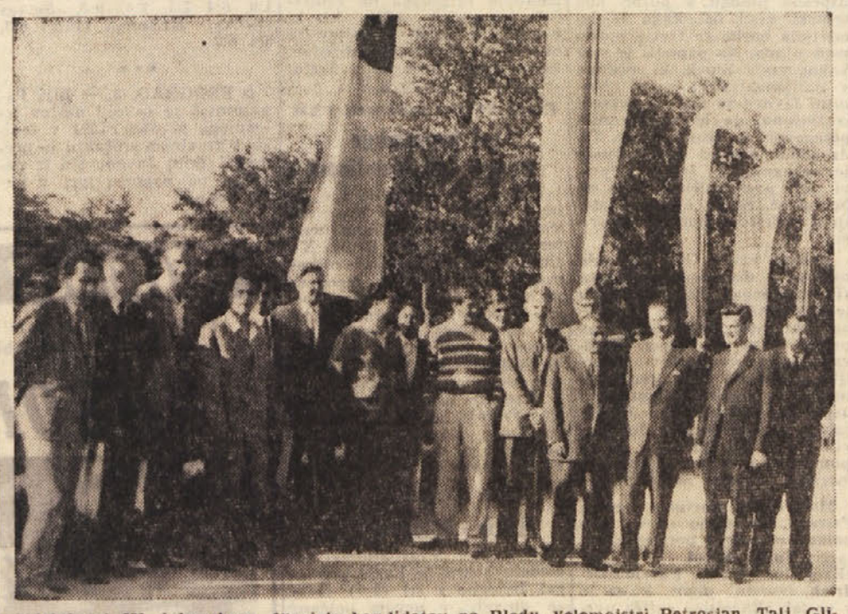

Udeleženci IV. šahovskega turnirja kandidatov na Bledu, Velemojstri Petrosjan, Talj, Gligorič, Smislov, Benkoe, Fisher, Olafsson, Keres in njihovi sekundanti

Karel Putrih

Umrl je akademski kipar Karel Putrih, eden najpomembnejših stebrov sodobne slovenske kiparske generacije, docent na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, ustvarjalec številnih spomenikov po naši deželi in letošnji Prešernov nagrajenec.

Se ne 49 let star je zdaj umrl po hudi bolezni in tako prezgodaj zaključil svoje življenje in svoje umetniško delo.

Rodil se je 14. novembra 1910 v Ljubljani. Akademijo likovnih umetnosti je zaključil v Pragi pri prof. Spanjelu in Kafki, nato se je pa študijsko izpopolnjeval na potovanjih po Franciji, Italiji, Švici in Nemčiji. Od leta 1949 je docent Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Nagrajen je bil na II. mednarodnem bienalu v Aleksandriji, sicer pa je razstavljal še v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Mariboru, Trstu, Bukareští, Moskvi, Leningradu, Varšavi, Livornu, Pistoiji, Rimu, Pragi, Milanu.

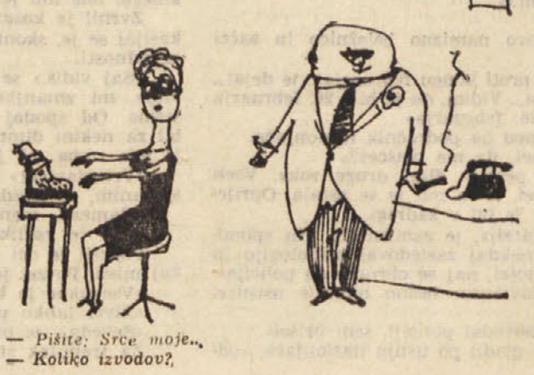

— Pišite: Srce moje...
— Koliko izvodov?

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Hemoroidi ali zlata žila

Hemoroidi so precej pogosto obolenje, toda večina tistih ljudi, ki jih imajo, mislijo, da gre pri tem za bolezen, ki ji ni treba pripisovati posebne pozornosti. Šele ko nastanejo razne komplikacije, kot na pr. krvavitve in vkleščenje, iščejo zdravniško pomoč.

Kaj so pravzaprav hemoroidi? Končni del debelega črevesa je izredno bogat z ožiljem, ki prehranja črevo. Če se žile (vene), ki se nahajajo v ostenju debelega črevesa, razširijo, tedaj govorimo o zlati žili ali hemoroidih. Smatra se, da dobijo hemoroide predvsem tisti, ki imajo že od narave slabo razvito vezivno tkivo, kakor tudi tisti, ki imajo razširjene žile (krtice) na nogah. Niso redki primeri, ko se pojavijo hemoroidi v nosečnosti. To se zgodi zato, ker plod v maternici pritiska na žile, zaradi česar pride do zastoja krvi in do razširjenja žil. Tudi razna vnetja na koncu danke ter tumorji v medenici in obolenja jeter so pogost vzrok hemoroidov. Hemoroidi so pri moških bolj pogosti kot pri ženskah. Tudi je zlata žila posledica zastajanja krvi v venah pri ljudeh, ki mnogo sedijo, a se malo gibljejo.

Razločujemo zunanje in notranje hemoroide. Zunanje vidimo ob danki oziroma zadnjiku. Imajo obliko kroglice ter so modrikaste barve. Notranjih hemoroidov ne vidimo, ker so skriti globlje v črevesu. Hemoroidi povzročajo neprijeten občutek pritiska, ki od časa do časa boli in srbi. Srbenje je posebno močno in nadležno ponoči v topli postelji. Srbež se poveča, če uživamo premočno začinjene jedi in pijemo mnogo alkoholnih pijač. Ce pri napenjanju ob iztrebljanju zlata žila poči, pride do krvavitve. Včasih je krvavenje močno in če se pogosto javlja, začne bolnik zaradi prevelikih izgub krvi slabeti. Posledica tega je malokrvnost z bledico na obrazu ter s slabim telesnim počutjem.

Včasih se zgodi, da se hemoroidi vnamejo, kar povzroča velike težkoče. Razširjeni venozni vozli se napnejo, zatečejo in hudo bolijo. Vsebina vozla je trda, ker se je v njem strdila kri. V takih primerih je treba ležati s privzdignjenim spodnjim delom telesa. Bolečine navadno trajajo teden dni. Hladni obkladki umirijo vnetje, prav tako pomaga tudi dietna hrana. Priporočljivo je tudi uživanje jedilnega olja, ki stolico omehča, kar ima za posledico lažje iztrebljanje. Če se vozli ognoje, je navadno potrebna kirurška intervencija.

Druga komplikacija hemoroidov je krvavitev, ki je najbolj pogosta pri notranjih hemoroidih. Krvavitev se da navadno zaustaviti s hladnimi obkladki, če pa je močna in ne preneha, je treba bolnika napotiti v bolnišnico. Zelo nevarna zadeva je izpad vozla in njegovo vkleščenje, saj zahteva v večini primerov zdravniško pomoč.

Da ne bi prišlo do navedenih komplikacij, je potrebno, da se vsakdo zaveda, da hemoroidi niso kar tako. Bolnik mora paziti na redno stolico, držati dieto (lahka hrana) in se izogibati ostrih začimb in alkoholnih pijač. V lahkih primerih dobro delujejo hladni tuši in sedeče kopeli. Če so hemoroidi veliki, je priporočljivo, da uvedemo v danko košček vate, ki smo ga prej namočili v olje. Konec danke naj bo vedno čist in snažen. Če je okolica danke ranjena, se je treba umivati s kamiličnim čajem, ranice pa posipati z otroškim pudrom.

V primerih, ko nastopajo pogoste in močne bolečine ter pride do izpada vozlov, je posvet z zdravnikom nujen. Isto velja tudi za krvavitve. Zdravnik bo določil način zdravljenja. V primerih, kjer konservativno zdravljenje (kopanje v topli vodi, obkladki, mazila in svečke) stanja ne izboljša in so bolečine vedno večje, bo potrebno kirurško zdravljenje. Če hemoroidi niso vneti, je priporočljivo zdravljenje z injekcijami.

Če nas ob koncu danke srbi in če krvavimo, se je treba posvetovati z zdravnikom. Vedeti namreč moramo, da srbež in krvavenje ne izvirata vedno od hemoroidov, ampak sta lahko tudi začetek raka na danki. Treba je zatorej, da se pri krvavitvah, srbežu in neredni stolici posvetujemo z zdravnikom, ki bo po natančni preiskavi ukrenil vse potrebno.

DR. S. B.

HOROSKOP
ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Obeta se vam možnost, da pridete do denarja ali pa do predmetov, ki ste jih zgubili. Spori z ljubljeno osebo.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Podpore in olajšave za sklepanje večjega posla. Dobro vzdušje v družini in z neko novo osebo. Zdravje dobro.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Zaupali vam bodo delo, ki bo zanimivo in vam primerno. Pazite, da vas to zaupanje ne zanese. Težave v družini.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Uspešen dan, posebno v popoldanskih urah in če se ukvarjate s finančnimi zadevami. Pazite na otroke in na zdravje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Pazite na šibke točke pri delu in v organizaciji. Mogli bi imeti glede tega težave. Pohvala naj vam služi le v spodbudo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Dober dan za vaš poklic, vendar se ne zanašajte le na ugodne razmere in okolnosti. Več previdnosti pri novih poznanstvih.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Lepe možnosti za finančne uspehe. Dobro se bo rešil tudi spor. Ne zaupajte preveč sodelavcem.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Pri organizaciji nekega večjega dela vam bodo zaupali važno mesto. Pokažite, da ste mu kos. Pazite na podtikanja.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Vse, kar boste počeli, bo steklo dobro in vsemu boste dali svoj značaj. Zato se boste morali potruditi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne boste se najbolje počutili, toda to ne bo preprečilo, da bi dan ne bil uspešen.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Dopoldanske ure bodo dobre, zato jih izkoristite, če pa bodo popoldanske neprijetne, gre le za prehodno krizo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Bolje bo šlo kot ste pričakovali. Osebe, ki ste jih komaj spoznali, vam bodo prinesle hudo razočaranje.

Goriško-beneški dnevnik

Po krivdi vodstva krščanskih sindikatov?

Komu bo koristilo zavlačevanje splošne stavke?

Vodstvo CISL že tri dni odlaša z določitvijo datuma - Skupna akcija bi bila potrebna sedaj, ko so nanjo dale svoj pristanek že vse politične stranke razen KD

Javnost goriške pokrajine pazljivo sledi dogodkom zadnjih dni. Z zadovoljstvom je sprejela tudi vest o sestankih političnih strank, županov številnih občin in skupnih sestankih sindikalnih zvez. Med delavstvo, ki je najbolj prizadeto pri razkrajanju industrijskih objektov v pokrajini, je zavladalo mnenje, da so številni politični in drugi faktorji v pokrajini le odločeni braniti interese goriške pokrajine in njega prebivalstvo in da ne bodo dopustili rimskim oblastem in upraviteljem poldržavnih podjetij, ki so se sedaj pod najhujšim pritiskom, da se proizvodnja zmanjša in da se številne delovne moči vrže na cesto ter goriško pokrajino postavi pred vprašanja nadaljnjega gospodarskega obstoja.

Zato se vsi razumljivo sprašujemo zakaj po tolikšnih uspešnih sestankih še vedno ni prišlo do določitve datuma splošne stavke v pokrajine, kaj zavira vendarle ta korak, ki bi vsekakor zbudil pozornost rimske oblasti. Kje tiče vzroki za zavlačevanje stavke, ki je še edina akcija, ki bi lahko povzročila spremembo položaja. Pa menda niso zopet tu vmes prsti tistih vodilnih krogov krščanske demokracije, ki so hiteli v Rim, da bi prepričali njihove voditelje, naj se ne boje za glasove v naši pokrajini in naj podajo le nekaj borih obljub, pa bo v goriški pokrajini zopet vse lepo po starem? Tako smo sicer pred časom prejeli lepe obljube od strani raznih Cociancicev, istočasno pa nenadno zaporo oddelka OMFO in pa zmanjšanje delovnega časa v marsikaterem poldržavnem podjetju. Sedaj so zopet ti gospodje, ki jih je sram stopiti v skupno akcijo, ker so končno oni krivi za današnje gospodarsko stanje pri nas, hočejo mešati strene in skušajo preprečiti CISL, da bi se aktivno pridružila sindikalnemu gibanju v pokrajini in tako s svojim ravnanjem preprečila popoln uspeh stavke, ki bi pokazala rimskim oblastem, da goriška pokrajina ne more biti še vnaprej podložena obmejna provinca, kjer je dovolj nekaj lepih besed, da bi slepa poslušnost še naprej vladala. Zatorej se sprašujemo, oziroma sprašujemo vodstvo CISL, pa vendar ne mislite izdati delavskega razreda in služiti interesom ozke peščice ljudi okoli vodstva KD? Odločite se vendar in določite skupni datum stavke vseh delovnih kategorij v pokrajini. Delovni človek se bo rad odzval, vodstvo KD pa bo ostalo poraženo in osamljeno.

—«»—

LETOS V JESENI

Šest koncertov tržaške filharmonije

Po lepem uspehu, ki ga je bila deležna tržaška filharmonija v pretekli jeseni, ko je orkester filharmonije gostoval v Gorici, je odbor za umetniške prireditve v Gorici zopet povabil v goste tržaške glasbenike, ki so se povabilu rade volje odzvali.

Letos bodo gostovali tržaški glasbeniki ob 7. septembra do konca oktobra. Spored javnih nastopov, ki bodo izvedeni vsi v dvorani Verdi, je naslednji:

7. septembra koncert Tržaške filharmonije ob solističnem nastopu pianistke Giuliane Poropat; 24. septembra bo poleg orkestra, ki ga bo dirigiral Federmutz, nastopil pianist Giorgio Vianello. 8. oktobra bomo lahko poslušali violinista Cesara Barisona, 15. oktobra bo prav tako nastopil filharmonični orkester, tudi tokrat pod taktirko drugega dirigenta in ob spremljavi klavirskega dua Edde Galvano in Brune Della Pietra. 22. oktobra bo vodil orkester Denes Marton, violinist pa bo Elena Turri, zadnji koncert 29. oktobra bo vodil direktor Claudio Abbado, pri klaviju pa bo Joaquin Achuacarro.

—«»—

Pred skorajšnjo otvoritvijo

Novi sedež goriške hranilnice

V kratkem bodo dokončana vsa dela na pročelju stavbe in v notranjosti novega centralnega sedeža največjega goriškega kreditnega zavoda goriške hranilnice. Nova stavba na križišču Corsa Verdi in Ul. Diaz je stala hranilnico približno 300 milijonov. Z nio je goriška promenada izpremenila svoje lice in postala modernejša. Sedež hranilnice bo združeval vse urade, ki so bili sedaj v Ul. Carducci in pa v agenciji na Korzu Verdi. Lokali bodo kar najmodernejše opremljeni; pred dnevi so dokončali tudi dela na glavnih vratih, ki bodo zanimivost zase, saj se bodo dvigala avtomatično, kakor je tudi primer pri vseh modernih bančnih zavodih.

Predvidevajo, da bo svečana otvoritev novega sedeža goriške hranilnice 31. oktobra, ko bo ves svet slavil «Dan štedenje».

—«»—

Izlet SPD v Istro

Slovensko planinsko društvo iz Gorice organizira v nedeljo 4. oktobra enodnevni družinski izlet z avtobusom v Koper, Izolo, Portorož in Piran.

Cena vožnje za člane 600 lir, nečlane 650.

Vpisovanje v kavarni Bratuš do vključno 27. septembra.

Odhod iz Podgore ob 6.30, izpred kavarne Bratuš ob 6.45.

—«»—

Neroden padec

Včeraj ob 8.30 so z rešilnim avtom Zelenega križa prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia Petra Janšica iz Ločnika. Mož si je pri nerodnem padcu zlomil zapestje leve roke. V bolnišnici so mu roko obvezali in ga poslali domov.

Vpisovanje in popravni izpiti na osnovnih šolah

Vpisovanje se prične na vseh osnovnih šolah goriškega in doberdobskega okrožja dne 16. t. m. in se zaključi dne 30. t. m.

Podroben razpored je sledeči:

Goriško okrožje:

21. septembra izpit čez II. razred v Gorici, Ul. Croce in Randaccio, v Standrežu, Podgori, Pevmi (za Pevmo in St. Maver), Steverjanu, Valerišču in Jazbinah.

22. in 23. sept. izpit čez V. razred na vseh že imenovanih šolah ter v Plešivem in Skrljevem.

Doberdobsko okrožje:

21. septembra izpit čez II. razred v Doberdobu, Sovodnjah in Rupi;

22. in 23. septembra čez V. razred v Doberdobu, Sovodnjah in Rupi.

24. septembra izpit čez II. in V. razred v Gabrjah;

25. septembra izpit čez II. in V. razred na Vrhu;

26. septembra izpit čez II. in V. razred v Jamljah;

28. septembra izpit čez II. in V. razred v Dolu.

Izpitne komisije so iste kot v prvem roku.

Otroci, rojeni l. 1953 (za prvi razred), morajo predložiti rojstni list in potrdilo o cepljenju, ostali pa spričevalo.

Šolsko leto 1959-60 se otvori dne 1. oktobra s šolsko mašo.

Včeraj na goriškem kazenskem sodišču

Pet let zapora nemoralnežu

45-letni P. Micottis iz Furlanije si je poiskal žrtev med goriškimi otroki - Eno leto zapora mlademu tatiču iz Ločnika

Tudi za sodišče so počitnice pri kraju in zopet so začela redna zasedanja; včeraj je zasedalo goriško okrajno sodišče, ki je najprej sodilo Pietru Micottisu iz Risane pri videmski Pavii in katerega dejanja so pred dvema mesecema povzročila med goriško javnostjo upravičeno razburjenje.

Citatelji se bodo še spominjali aretacije, ki jo je izvedla goriška policija nad delomrznežem, ki se je v juliju kletil po Gorici, iskajoč med otroci zopet eno žrtev, da bi tako vnovič zadostil svojim podlim namenom. Treba je omeniti, da je bil Micottis že obsojen za svoja spolzka dejanja nad otroci, pa mu vendar, le to ni preprečilo, da ne bi nadaljeval z ogabnimi postopki, ki ne morejo drugega, kakor razkačiti prebivalstvo in dovesti takšnega izvrženca človeške družbe pred sodišče in za železne zapahe.

Pietro Micottis, ki je star 55 let, je po rodu iz Furlanije, poročen človek z enim otrokom, pa vendar brez ljubezni za družino, za katero sploh noče več skrbeti in se potepa iz kraja v kraj, brez prave zaposlitve in z nameni, ki jih lahko imenuje zločinske za duševni razvoj mladega človeka.

Julija si je Micottis izbral Gorico za svoje pribežališče. Več dni se je s kolesom vrtel okoli naselja za gradom in skušal k sebi zvabljati otroke, deklice stare okoli 4 ali 5 let. Končno mu je uspelo privabiti z raznimi obljubami 4-letno Rito Brandolin, s katero se je oddaljil od stavbe, v kateri stanuje s starši. Na srečo so starši izginotje deklice pravočasno opazili in s svojim nastopom ter s pomočjo sosedov preprečili, da bi se otroku pripetilo najhujše.

Za svoje početje je seveda Micottis romal takoj v zapor in včeraj se je moral zagovarjati pred okrajnim sodiščem v Gorici zoper prekršek kar treh zakonov, in sicer uporabe sile nad otrokom, ki ga je s prevaro odpeljal, potem za njegovo početje, ki nikakor ni bilo takšno, da bi ga lahko imenovali pošteno, in končno za izvajanje spolzkih dejanj na javnem mestu.

Ker je bil obtoženi Micottis že poprej obsojen za podobna dejanja, zanj ni prišla v poštev pogojna kazen, marveč bo moral vseh 5 let in 30 dni zapora, ki mu ga je naložila goriška sodnija, presedeti v zaporu, kjer bo imel dovolj časa, da se zamisli nad svojim nesramnim zločinskim početjem.

Predsednik sodišča dr. Vizzini, zapisnikar Omeri.

***

Drugi obtoženec je bil 19-letni Pietero Tofful iz Ločnika, Ul. Marincelli 2. Njega so orožniki aretirali 20. julija letos z dokazi, da je večkrat zaporedoma kradel gospodinji Rosarii Picotti por. Bressan iz Ločnika, Ul. Bersaglieri 8, denar, skupno 53.000 lir. Mladenič se je zaradi tega tudi znašel včeraj pred goriškimi sodniki, pred katerimi se je prav tako kakor na orožniški postaji hotel otepati vseh obtožb, ki so ga težile. Toda dosti mu njegovi zagovori, niti obramba odvetnika, niso pomagali. Mladenič je bil priznan kot pravi povzročitelj številnih tatvin v stanovanju Picottijeve in bil obsojen na eno leto in 30 dni zaporne kazni ter 9000 lir globe. Kazen bo moral mladenič izvršiti do konca, ker tudi pri njem pogojna obsodba zaradi prejšnjih prekrškov ni prišla v poštev.

8. julija je Picottijeva zopet opazila, da ji je nekdo iz kuhinjske omare odnesel 8000 lir; tokrat se je že naveličala svoih prejšnjih tatvin, ki so jo stale skupno 45.000 lir, odšla je na orožniško postajo v Ločnik in se tamkajšnjim organom potožila za tatvino, ki je bila izvršena prejšnji večer, v trenutku ko je odšla k sosedu. Picottijeva je bila tako prepričana v poštenost ljudi, da je vedno, ko je odšla na klepet k sosedom, pustila ključ v vratih stanovanja.

Orožniki so začeli poizvedovati, kdo se je omenjeni večer vrtel okoli stanovanja Picottijeve, in izvedeli, da so sosedje opazili v bližini Toffula, ki je v Ločniku znan, da ne ljubi dela. Mladenič je ostal kot otrok sam pri stari materi, ker je njegova mati kmalu po njegovem rojstvu odšla v Alžir. Začel se je še kot mladoletnik potepati in si rajši kot delo izbral lažjo pot do denarja. Ugotovil je, da Picottijeva ne zaklepa vrat, in se tako večkrat prikradel v njeno stanovanje. Nekoč, že pred letom dni, ji je odnesel iz noč. ne omare 40.000 lir, potem 3000 iz kuhinje, pa zopet 6000 iz spalnice itd. Prizadeta je tatvine opazila, toda nikdar jih ni prijavila orožnikom, to je storila šele preteklega julija. Orožniki so imeli precej lahko delo, da so prišli na sled Toffulu, še posebej ker ga je pri izpraševanju izdal njegov prijatelj vinski bratec Bernardis Vittorio iz Ločnika, pred katerim se je Tofful hvalil, kako lahko pride do denarja in seveda s tem tudi do cigaret in zabav. Kmalu pa je bilo hvale konec in sedaj mladi tatič sedi v goriških zaporih in premišljuje, kako se človek vendarle ne sme prehitro hvaliti.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Mednarodna regata «dragonov» za pokal «V. Heriot»

Izvrstni Danec Berntsen tudi v tretji regati prvi

Tržačan Sorrentino v zadnjih metrih pred ciljem ob zmago

Danec Ole Berntsen je z jadrnico «Lil» zmagal tudi v tretji regati dragonov za pokal «Virginia Heriot» in se še bolj utrdil na prvem mestu v splošni klasifikaciji pred italijanskima jadrnicama «Aretuso» in «Venilio».

Start za tretjo regato je bil dan točno ob 11. uri na progi kakih 5 milj od sedeža Jacht Cluba Adriaco v Barkovljah. Startalo je vseh 13 dragonov. Pihal je vzhod-severovzhodnik s hitrostjo 10 do 12 m na sekundo ob jakosti valov 1-2. Start je bil uspešen in takoj je prevzela vodstvo «Aretusa» krmarja Sorrentina, kateri je sledila jadrnica Avstralca Sturrocka «Gustel XI.», «Venilia» in «Lil» sta nekoliko zaostali.

Pri prvi boi so bile še vedno v vodstvu «Aretusa», «Gustel XI» in «Astrid III.» pred «Venilio», ki je medtem prehitela «Lil», ki je padla na šesto mesto za francosko jadrnico «Baliverne». Toda «Lil» je kmalu začela napredovati in pri drugi boi je bila že četrta, ker je prehitela «Venilio». V vodstvu je bila še vedno «Aretusa» Tržačana Sorrentina pred «Gustelom XI.» Avstralca Sturrocka. Ze v naslednjih trenutkih pa je Berntsen prehitel Napolitanca Cosentina in se vrinil na tretje mesto.

Vse ostale jadrnice so že precej zaostale in na zadnjih pozicijah je bil stalno tudi «Vihor» Jugoslovana Vičiča.

Finale je bil dramatičen. Danec Berntsen, ki se je medtem vrinil na ugoden položaj za napad, je najprej prehitel Avstralca in se postavil ob bok «Aretusi». Sorrentino je tedaj vložil v borbo vse svoje znanje in veščine izkušenega jadralca, toda Danec je bil v coni z ugodnim vetrom, kar je bilo odločilno za izid regate. Danec Berntsen je prvi dosegel cilj neposredno pred Sorrentinom, kateremu je sledil Avstralec Sturrock z jadrnico «Gustel XI» in Cosentino z «Venilio», na repu pa je Jugoslovan Vičič še utegnil prehiteti Nemca Wissleria

VRSTNI RED V 3. REGATI: 1. «Lil» - Berntsen (Dan.) 0 točk, 2. «Aretusa» - Sorrentino (It.) 2, 3. «Gustel XI.» - Sturrock (Avstral.) 3, 4. «Venilia» - Cosentino (It.) 4, 5. «Damsel» - Ciamageran (Fr.) 5, 6. «Astrid III.» - Peytel (Fr.) 6, 7. «Valiverne» - Deliman (Fr.) 7, 8. «Tergeste II.» - Illy (It.) 8, 9. «Muh II.» - Wagner (Nem.) 9, 10. «Grifo II.» - Ferreira (Port.) 10, 11. «Kai Kai» - Rimboeck (Nem.) 11, 12. «Vihor» - Vičič (Jug.) 12, 13. «Megei II.» - Wissler (Nem.) 13.

VRSTNI RED PO 3. REGATI: 1. «Lil» - Danska 2 točki, 2. «Venilia» - Italija 7, 3. «Aretusa» - Italija 8, 4. «Gustel XI.» - Avstralija 10, 5. «Grifo II.» - Portugalska 20, 6. «Baliverne» - Francija 22, 7. «Damsel» - Francija 22, 8. «Tergeste II.» - Italija 23, 9. «Astrid III.» - Francija 27, 10. «Muh III.» - Nemčija 27, 11. «Kai Kai» - Nemčija 34, 12. «Megei II.» - Nemčija 35, 13. «Vihor» - Jugoslavija 36.

NOGOMET

Avstrija predlaga turnir pokalnih prvakov

DUNAJ, 8. — Če se Italija ne bo udeležila tekmovanja za srednjeevropski nogometni pokal, bo Avstrija predlagala ustanovitev pokala zmagovalcev nacionalnih pokalnih tekmovanj. Ta predlog bo Avstrija po vsej verjetnosti predložila Odboru za srednjeevropski pokal, ki se bo sestal jutri v Budimpešti. Po avstrijskem predlogu naj bi se tega novega pokalnega turnirja udeležili zmagovalci nacionalnih pokalov Italije, Jugoslavije, Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Francije, Španije in Zahodne Nemčije.

Real Madrid - Fiorentina danes zvečer v Florenci

FLORENCA, 8. — Real Madrid in Fiorentina sta imela danes zadnji trening pred jutrišnjim nočnim srečanjem na občinskem stadionu v Florenci. Trenerja klubov sta najavila naslednji formaciji:

Real Madrid: Dominiguez; Marquitos, Lesmes; Vidal, Santamaria, Zarraga; Canario, Didi, Di Stefano, Puskas, Gento.

Fiorentina: Sarti; Malatrasi, Castelletti; Chiappella, Robotti, Segato (Orzan); Hamrin, Gratton, Montuori (Fantini), Lojacono, Petris.

BOKS

○ LONDON 8. — Prvak britanskega imperija v srednjelahki kat. Tommy Molloy je včeraj zvečer premagal zaradi prekinitve dvoboja na konru tretje runde Rona Jacksona.

Šahovski turnir kandidatov na Bledu

Talj premagal Gligorića, ostale partije prekinjene

Trenutno sta v vodstvu Talj in Petrosjan s po eno zmago

BLED, 8. — V veliki dvorani «Park hotela» na Bledu je bilo danes odigrano II. kolo turnirja kandidatov za svetovno šahovsko prvenstvo. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Smislov - Keres prekinjeno
Olaffson-Benkoe prekinjeno
Talj - Gligorić 1:0
Fisher-Petrosjan prekinjeno

V središču pozornosti dan njega kola je dvoboj med Taljem in jugoslovanskim prvakom Gligorićem. Gligorić od vsega začetka ni igral dovolj previdno. Zašel je v težave in v 40. potezi je partijo predal.

V prekinjenin partijah je položaj še precej nejasen, vsekdar pa imajo beli nekaj prednosti.

Po drugem kolu sta v vodstvu Petrosjan in Talj z 1 točko, nadaljni vrstni red pa po trenutno zaradi številnih prekinjenih partij povsem nejasen memben.

Na Bledu vlada za turnir velико zanimanje in vsi razpoložljivi prostori za gledalce (sedeži in stojišča) so vedno zasedeni.

TALJ (SZ)

GLIGORIC (JUG.)

Pred košarkarskim turnirjem na gradu Sv. Justa

Moška vrsta G. S. Portuale v senci velikih favoritov

Moštvo mladih in borbenih košarkarjev brez velikih pretenzij

Na I. mednarodnem košarkarskem turnirju na gradu Sv. Justa, ki ga organizira športni krožek «Portuale», bosta — kot smo ze poročali — poleg jugoslovanskega državnega prvaka ljubljanske Olimpije ter ameriškega vojaškega moštva Red Knights, sodelovali tudi tržaški vrsti Stock in GS Portuale.

O vrednosti Olimpije in Amerikancev ni treba izgubljati besed in tudi bi bilo odveč poudarjati, da se bo borba za prvo mesto vodila prav med tema dvema vrstama, od katerih je Olimpija brez dvoma favorit, posebno še, če bo nastopila s svojo najboljšo formacijo kot je zagotovila. Mnogo bolj zanimivo bo zato videti v kolikšni meri bosta lahko uspešno posegli v borbo obe tržaški vrsti oz. kako se bo odvijala borba za tretje mesto med njima. Na papirju je vsekakor vrsta Stock, ki nastopa v italijanski Prvi seriji, absolutni favorit in niti ni povsem izključeno, da bi se utegnila potegovati za drugo mesto. Toda mlado moštvo GS Portuale je neznanka, ki lahko pripravi tudi presenečenje. Zato ne bo odveč, če ga našim čitateljem nekoliko bolj predstavimo

Moška vrsta GS Portuale nastopa v deželnem prvenstvu «Promozione». Po zaključku tega prvenstva je bila vsa njena aktivnost usmerjena na priprave za ta turnir. Predvsem je vodstvo društva temeljito pomladilo svojo vrsto, katera je z večjim ali manjšim uspehom nastopala na Jesenicah in v Mariboru v Jugoslaviji ter v Miljah, kjer se je pomerila z reprezentanco ameriške vojaške mornarice.

Moštvo GS Portuale trenira Frizzati, kateremu so na razpolago naslednji potrjeni titulari: **Tullio Micol** (bivši član «Excelsior caffè»), **Fulvio Friedrich**, izvrstni pivot, ki se je v vrstah «Excelsior caffè» uveljavil v nacionalnem prvenstvu C lige, **Giuseppe Zwar**, **Mario Rasman**, inteligentni pivot, **Sergio D'Angeri** in **Fulvio Stigli**, ki sta vzgojena v mladinskih vrstah Stock in sta zaradi vestnega treniranja in stalnega nastopanja med najboljšimi elementi s katerimi razpolaga trener, **Mario Oveglia**, **Giuseppe Pavone**, kapetan moštva, izvrsten branilec in mojster v realizaciji prostih strelov **Umberto Pregelio**, **Fabio Ziberna**, **Giuseppe Grandi** ter mladi **Livio Berger**.

Trener GS Portuale je posvetil glavno pozornost utrjevanju fizične kondicije igralcev ter vežbanju napadalnih shem proti conski obrambi na moža, ki jo bo prav gotovo prakticirala Olimpija in skoraj gotovo tudi Amerikanci. Napadalne sheme se bodo oslanjale v glavnem na protinapade, ker s konstantnim obvladanjem igrišča proti močnejšim nasprotnikom ni mogoče računati. V obrambi bo vrsta Portuale prakticirala obrambo na moža.

Vodstvo Portuale se je po vseh znakih sodeč odreklo ojačanju moštva z igralci iz drugih društev (z izjemo Friedricha), ker igralci s katerimi trenutno razpolaga ne zaostajajo mnogo za onimi, ki bi eventualno prišli v poštev za okrepitev iz drugih društev, ki še gojijo košarko v Trstu.

—«»—

Evropsko prvenstvo welter kat.

Loi napoveduje zmago nad Visintinom

MILAN, 8. — Duilio Loi, ki bo v soboto branil svoj naslov evropskega prvaka welter kategorije proti Brunu Visintinu, je zaključil s svojimi pripravami. Njegov menažer je izjavil, da je njegova forma popolna. Loi sam je dejal, da svojega nasprotnika nikakor ne podcenjuje in da si bo prizadeval nuditi gledalcem dober boks. Dejal je, da je Visintin nevaren za vsakogar, «vendar upam — je zaključil Loi — da bom zadovoljil občinstvo in dosegel zmago, ki ne bo dopuščala nobenih dvomov».

—«»—

Lazio - Bologna 3:1

RIM, 8. — V prijateljski nogometni tekmi je Lazio premagal Bologno s 3:1 (2:0). Gole so dosegli: v prvem polčasu v 37' Visentin (L.), v 44' Recagno (L.); v drugem polčasu v 17' Pascutti (B.), v 39' Pozzan (L.) iz 11-metrovke.

—«»—

POKAL PRIJATELJSTVA

Milan - Olimpique nocoj na San Siru

MILAN, 8. — Nogometno moštvo Olimpique iz Nice, ki se bo jutri zvečer pomerilo v Milanu na stadionu San Siro z Milanom v tekmi, veljavni za pokal prijateljstva, je danes popoldne prispelo na milansko letališče. Tekma, ki jo bo sodil Francoz Lequsne, se bo začela ob 21,30. Proti Milanu bo Olimpija nastopila z naslednjo postavo:

Lamia (Nicolai); Martinez, Cornù; Milazzo, Nuremberg, Scanella; Faivre, De Bourgoing, Barrou, Alba, Foix.

—«»—

Teniško prvenstvo ZDA

FOREST HILLS 8. — Na teniškem prvenstvu ZDA so bili včeraj med drugimi doseženi naslednji pomembnejši izidi:

Laver (Avstralija) - Siska (ZDA) 7:5, 9:7, 4:6, 6:4, Holmberg (ZDA) - Savitt (ZDA) 1:6, 6:4 7:5, 2:6, 9:7, Seixas (ZDA) - Krishnan (Ind.) 6:3, 6:4 6:2.

***

○ BEOGRAD, 8. — Ilija Panajotovič je osvojil naslov letošnjega prvaka FLPJ v tenisu. V finalnem srečanju je premagal Boro Jovanoviča iz Zagreba po naporni igri v petih setih.

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Nekdo bo prišel», F. Sinatra, D. Martin.

VERDI. 16.45: «Trije šerifi», G. Montgomery.

VITTORIA. 17.30: «Plemič brez zemlje», G. Landry, V. Guida, cinemascope in v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Dežurni podnarednik», M. Riva, cinemascope.

MODERNO. 17.00: «Carski sel»,

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna d'Udine, Ulica Rabatta št. 18, tel. 21-24.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 24 stopinj ob 13.30, najnižja 9,2 stopinje ob 9.30. Vlage 45 odstotkov.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - TP

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 9. t. m. ob 19.30 uri Metro film:
TO NOČ, ALI NIKOLI
Igrajo: JEAN SIMMONS, PAUL DOUGLAS in ANTONY FRANCIOSA

Kino na Opčinah
predvaja danes 9. t. m. z začetkom ob 18. uri Columbia film:
«RAZDIVJANI»

Igrajo: ALAN DALE in ALAN FREED

BOILEAU-NARCEJAC:

MRZLI ZNOJ 3.

«Prosim?... Ah, saj res, nikoli se ti nisem oglasil... Kupil sem hišo na aveniji Klebéer, prav blizu Etoile... Tu moja vizitka».

«Hvala».

«Po kosilu sva šla ven... Spominjam se, da sem se moral sestati z nekom iz ministrstva... Potem sva se potepala tam okoli Opere... In potem, eh, to je pa vse. Popoldan, kakor toliko drugih».

«Pa napad?»

«Do tega je prišlo po večerji».

«Bi mi lahko določil datum?»

«Hudirja! Datum?»

Gévigne je vzel advokatovo namizno beležnico in začel listati po njej.

«Spominjam se, da je bilo proti koncu februarja», je dejal... Zaradi nekega mojega sestanka... Vidim, da je bila 26. februarja sobota. Torej je bilo gotovo 26. februarja».

Flavières je sedel k Gévigneu na področnik naslonjača.

«Kako ti je prišlo na misel, da me obiščeš?»

Gévigne je zopet stisnil pest v dlan druge roke. Vseh drugih nastranosti se je otresel, le ta mu je še ostala. Oprijemal se je samega sebe, kadar je bil v zadregi.

«Od nekdaj si mi bil prijatelj», je zamrmral... «In spominjam se, kako radovedno si nekdaj zasledoval psihologijo in tajinstvenosti... Menda ne bi hotel, naj se obrnem do policije».

Opazil je, kako so se Flavièresu bežno nabrale ustnice. Dodal je:

«Ravno zato, ker si se odpovedal policiji, sem prišel».

«Da», je dejal Flavières in gladil po usnju naslonjača, «odpovedal sem se policiji».

Naglo je dvignil glavo.

«Pa veš, zakaj?»

«Še malo ne...».

«Tako in tako boš izvedel. Teh stvari... ni mogoče dolgo skrivati».

Rad bi se bil nasmehnil, rad bi bil obvladal svojo zaupljivost, a že mu je glas ohripel v zagrenjenosti.

«Doživel sem nekaj težkega... Še en porto?»

«Ne, hvala».

Flavières si je nalil, a kozarec je obdržal v pesti.

«Dogodilo se mi je nekaj bedastega... Bil sem policijski inšpektor... Zdaj že lahko povem, da mi ta posel ni bil pri srcu. Da me oče ni bil prisilil, naj podpišem!... A sam je bil že okrajni komisar in po njegovem ni bilo druge kariere. Jaz bi bil moral odkloniti. Nihče nima pravice siliti mladega fanta, naj... No lepega dne bi bil moral prijeti nekega tipa. O, saj ni bil ravno nevaren, tisto ne... Toda prišlo mu je v glavo, da se je zatekel na streho... S seboj sem imel zelo prijaznega kolego, ime mu je bilo Leriche...

Zvrnil je kozarček in kar solze so ga zapekle v očeh. Zakašljal se je, skomignil z rameni, da bi se ponorčeval iz svoje nerodnosti.

«Saj vidiš,» se je pošalil, «brž ko pride na zadeva na površje, mi zmanjka tal pod nogami... Streha je bila precej strma. Od spodaj je bilo slišati avtomobile. Tisti možak je bil za nekim dimnikom in ni bil oborožen. Samo vkleniti ga je bilo treba... A jaz nisem mogel do njega.»

«Vrtoglavica!» je pripomnil Gévigne. «Saj res, zdaj se spomnim, že nekdaj si bil tak.»

«Namesto mene je šel doli Lericne... Pa je padel.»

«O!» je vzkliknil Gévigne.

Pobesil je oči in Flavières se je nagibal nanj, a ni vedel, kaj misli. Povzel je tiho:

«Vsekakor je bolje, da si s stvarjo na jasnem.»

«Živci lahko popustijo,» je dejal Gévigne.

«Seveda,» je ostro odvrnil Flavières.

Za trenutek sta obmolknila. Potem je Gévigne nedoločno zamahnil z roko.

«To je žalostno, a naposled nisi sam kriv.»

Flavières je odprl šatuljo s cigaretami.

«Izvoli, prijatelj.»

Ko je pripovedoval svojo zgodbo, ga je vselej navdajal občutek, da ne more nikogar prepričati. Niso ga jemali resno. Zaman se je trudil, da bi jim dopovedal, kako je zakričal Leriche; ta krik je trajal, trajal... in je prehajal od ostrega glasu do zamolklega zaradi strašne naglice padanja. Gévignovo ženo morda na skrivnem nekaj muči, a katera muka bi se mogla primerjati s tem njegovim doživijajem? Mar je tudi ona slišala tisti krik, morda celo v snu? Ali je tudi namesto nje kdo umrl?

«Lahko računam s teboj?» je vprašal Gévigne.

«Kaj pravzaprav hočeš, naj storim?»

«No, da jo nadziraš. Zelo rad bi slišal tvoje mnenje. Že to mi je v olajšanje, če lahko s kom govorim o njej. Saj sprejmeš, kajne?»

«Če te bo to pomirilo.»

«O, dragi Roger, ne moreš si misliti, kako. Imaš čas drevi?»

«Ne.»

«Škoda! Šel bi z menoj domov na večerjo. Kakšen drug dan?»

«Ne. Bolje, da me ne pozna. Tako bo moja naloga lažja.»

«Pravilno,» je priznal Gévigne. «Vendar nekje se moraš srečati z njo.»

«Pojdita v gledališče. Natanko si jo bom lahko ogledal ne da bi bil pri tem zvedav.»

«Jutri zvečer pojdeva v Marigny. Imam ložo ob odru.»

«Pridem.»

Gévigne je prijel Flaviéresa za roke.

«Hvala... Zdaj vidiš, da sem imel prav. Ti si domiseln človek. Jaz ne bi bil pomislil na gledališče.»

Brskal je po notranjem žepu suknjiča in se v nečem obotavljal.

«Saj ne boš zameril, prijatelj... Še eno vprašanje moram urediti, saj razumeš... Ko si že tako prijazen, da se boš zanimal, kaj je z Madeleine.»

«Oh,» je dejal Flaviéres, «za to je še dovolj časa.»

«Je to popolnoma res?»

Flaviéres ga je nalahno potrepljal po ramenu

«Zanima me ta primer, ne pa denar. Zdi se mi, da mi je nekako podobna in da... res, da utegnem dognati, kaj prikriva.»

«Ali zagotavljam ti, da ničesar ne skriva.»

«Bomo videli.»

Gévigne je vzel svoj sivi klobuk in rokavice.

«Kako kaj gre tvoja pisarna?»

«Še kar,» je odvrnil Flaviéres. «Ne morem se pritoževati.»

«Če ti morem iti v čem na roko, saj veš... Iz srca rad.»

Vojni dobičkar, je pomislil Flaviéres. Ta beseda mu je tako naglo prišla na misel, da je moral obrniti glavo, da je hotel izogniti Gévignovemu pogledu.

«Tod greva,» je dejal. «Dvigalo je pokvarjeno.»

Stopila sta na ozko stopnišče. Gévigne je stopil čisto blizu Flaviéresu.

«Ravnaj popolnoma, kakor se ti zdi,» je zašepetal... «Kako boš imel zame kakšno sporočilo, mi telefoniraj v urad, ali pa še bolje, pridi k meni. Naš sedež je v poslopju, ki se dotika Figaroja... Edino to te prosim, da bi Madeleine nikakor ne zaslutila... Ko bi zvedela, da je pod nadzorstvom... bog ve, kaj bi se zgodilo!»

«Zanesi se name!»

«Hvala.»

Gévigne je odšel po stopnicah. Dvakrat se je okrenil in pomahal z roko. Flaviéres je stopil v stanovanje in se skrivaj skozi okno. Videl je velikanski črn avto, ko se je odmikal ob pločnika in drsel proti uličnemu križišču... Madeleine!... Ugajalo mu je to nekam bolestno ime. Kako se je mogla poročiti s tem grobijanom? Presneto, če ga ne vara! Igra mu kot pes... Čisto prav mu je. Že zaradi tiste bogataške domišljavosti... zaradi cigar, ladij, upravnih svetništev in vsega drugega! Flaviéresu so bili zoprni ljudje, ki so bili preveč gotovi sami sebe. Pri vsem tem bi bil dal vse na svetu, da bi imel njihove samozavesti.

(Nadaljevanje sledi)